

N.Σ.(m)

Αριθμός 32/2015

**ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Ε΄**

ΜΕΛΗ

Αγγ. Θεοφιλοπούλου, Αντιπρόεδρος,
Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος,
Π. Καρλή, Σύμβουλος,
Όλ. Παπαδοπούλου, Πάρεδρος

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

**Επεξεργασία σχεδίου
προεδρικού διατάγματος**

«Χαρακτηρισμός των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών των «GR2330005: Θίνες και παραλιακό Δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος», «GR2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο – Κυπαρισσία» και «GR2550005: Θίνες Κυπαρισσίας (Νεοχώρι – Κυπαρισσία)» ως «Περιφερειακό Πάρκο Κόλπου Κυπαρισσίας», καθορισμός ζωνών προστασίας, καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης».

Εισηγήτρια, η Πάρεδρος
Όλ. Παπαδοπούλου.

Π ρ α κ τ ι κ ό Σ υ ν ε δ ρ ι ά σ ε ω ς

Το Τμήμα συνήλθε με την ανωτέρω σύνθεση στις 21 Ιανουαρίου 2015, με την παρουσία και της Γραμματέως Ειρ. Δασκαλάκη, ως ασκούσας καθήκοντα Προϊσταμένου, για να επεξεργασθεί το ανωτέρω σχέδιο

Αριθμός 32/2015

προεδρικού διατάγματος, το οποίο διαβιβάσθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας από τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης με το 3434/4.12.2014 έγγραφό της, που πρωτοκολλήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2014.

Κατά τη συνεδρίαση έλαβε το λόγο η εισηγήτρια, η οποία αναφέρθηκε στο περιεχόμενο του υπό επεξεργασία σχεδίου προεδρικού διατάγματος και ανέπτυξε τη γνώμη της για τα ζητήματα που προκύπτουν.

Ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών και το Τμήμα γνωμοδότησε ως εξής :

Γ ν ω μ ο δ ό τ η σ η

1. Με το υπό επεξεργασία σχέδιο διατάγματος επιχειρείται ο χαρακτηρισμός χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών που έχουν ενταχθεί στο κοινοτικό δίκτυο Natura 2000, καθώς και ορισμένων παρακείμενων εκτάσεων, ως φυσικού πάρκου, με την ονομασία «Περιφερειακό Πάρκο Κόλπου Κυπαρισσίας», και ο καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία των περιοχών αυτών. Το σχέδιο προτείνεται, κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, των διατάξεων των άρθρων 18 επ. του ν. 1650/1986, όπως ήδη ισχύουν (βλ. κατώτέρω), από τους αρμόδιους κατά τον χρόνο της αποστολής του προς επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας Υπουργούς Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής Ι. Μανιάτη, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Γ. Καρασμάνη και Ναυτιλίας και Αιγαίου Μ. Βαρβιτσιώτη, κατόπιν γνωμοδοτήσεων της «Επιτροπής Φύση 2000» και του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος, συνοδεύεται δε από εγκεκριμένη Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη.

2. Ως προς το συνταγματικό πλαίσιο εντός του οποίου κινείται ο κανονιστικός νομοθέτης, πρέπει να υπομνησθούν τα ακόλουθα: (Ι) Με τις διατάξεις του Συντάγματος, ιδίως με το άρθρο 24, το φυσικό περιβάλλον έχει αναχθεί σε αυτοτελώς προστατευόμενο αγαθό, προκειμένου να εξασφαλισθεί η οικολογική ισορροπία και η διαφύλαξη των φυσικών πόρων.

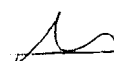

Αριθμός 32/2015

Τα αρμόδια όργανα του Κράτους οφείλουν να προβαίνουν σε θετικές ενέργειες για την αποτελεσματική διαφύλαξη του προστατευόμενου αυτού αγαθού και, ειδικότερα, να λαμβάνουν τα απαιτούμενα νομοθετικά και διοικητικά, προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα, παρεμβαίνοντας στον αναγκαίο βαθμό και στην οικονομική ή άλλη ατομική ή συλλογική δραστηριότητα. Κατά τη λήψη των ανωτέρω μέτρων, τα όργανα της νομοθετικής και εκτελεστικής εξουσίας οφείλουν να σταθμίζουν και άλλους παράγοντες, αναγόμενους στο γενικότερο εθνικό και δημόσιο συμφέρον, όπως η ανάγκη οικονομικής ανάπτυξεως, η επιδίωξη όμως των σκοπών αυτών και η στάθμιση των προστατευόμενων αντίστοιχων εννόμων αγαθών πρέπει να συμπορεύεται προς την υποχρέωση της Πολιτείας να μεριμνά για την προστασία του περιβάλλοντος κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται βιώσιμη ανάπτυξη. Η βιώσιμη ανάπτυξη και οι συναφείς αρχές της προλήψεως και προφυλάξεως στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος επιβάλλουν, κατά την εισαγωγή κανονιστικών ή ατομικών ρυθμίσεων προς τον σκοπό αυτό, να λαμβάνονται προεχόντως υπόψη τυχόν ιδιαίτεροι κίνδυνοι για το φυσικό περιβάλλον από την ανάπτυξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων. Προς τούτο, κατά τη στάθμιση, κάθε φορά, των εννόμων αγαθών που διακυβεύονται, πρέπει να συνεκτιμώνται από τη Διοίκηση αφενός τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του προστατευτέου φυσικού περιβάλλοντος και αφετέρου ο ειδικότερος χαρακτήρας του σύννομου συμφέροντος το οποίο εξυπηρετείται από την ανάπτυξη συγκεκριμένων έργων και δραστηριοτήτων, όταν αυτά αξιολογούνται ως επιτρεπόμενα στην προστατευόμενη περιοχή, καθόσον η νομιμότητα των σχετικών επιλογών της Διοικήσεως συναρτάται με το είδος και την έκταση της επαπειλούμενης βλάβης στο φυσικό περιβάλλον και την φύση του εξυπηρετούμενου σκοπού δημοσίου συμφέροντος. Η τήρηση από τη Διοίκηση των ανωτέρω συνταγματικών επιταγών ελέγχεται και κατά την επεξεργασία σχεδίων προεδρικών διαταγμάτων από το Συμβούλιο της Επικρατείας (βλ. άρθρο 95 παρ. 1 περίπτωση δ' του Συντάγματος), το οποίο εκφέρει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, την κρίση του για τη νομιμότητα των προτεινόμενων ρυθμίσεων λαμβάνοντας υπόψη και τα διδάγματα της κοινής

Αριθμός 32/2015

πείρας, χωρίς πάντως να αξιολογεί ευθέως τις ουσιαστικές και τεχνικές επιλογές που κινούνται εντός του πλαισίου της νομιμότητας. (II) Από το Σύνταγμα και τον κοινό νομοθέτη καθιερώνεται σαφής διάκριση μεταξύ αφενός των περιοχών οι οποίες ευρίσκονται εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως [ή πολεοδομικής μελέτης] ή εντός νομίμως υφισταμένων οικισμών και αφετέρου των λοιπών περιοχών. Οι οικιστικές περιοχές, οι περιοχές δηλαδή όπου αναπτύσσεται η οργανωμένη κοινωνική ζωή και παραγωγική δραστηριότητα, καθορίζονται, βάσει των αρχών και των κανόνων της επιστήμης, από την γενική και ειδική νομοθεσία για την χωροταξία και την πολεοδομία. Τα εντός οικιστικής περιοχής ακίνητα προορίζονται κατ' αρχήν για δόμηση, σύμφωνα με τους εκάστοτε θεσπιζόμενους όρους, οι οποίοι προσιδιάζουν στην ειδική λειτουργικότητα κάθε περιοχής. Αντιθέτως, οι ευρισκόμενες εκτός πολεοδομικού σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές δεν προορίζονται για δόμηση, αλλά, κατ' αρχήν, για γεωργική εκμετάλλευση, κτηνοτροφία, δασοπονία και αναψυχή. Τα εκτός οικιστικών περιοχών ακίνητα, εφόσον δεν υπάγονται σε ειδικό καθεστώς, όπως οι αρχαιολογικοί χώροι, τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, ο αιγιαλός και τα ρέματα, οι προστατευόμενοι οικότοποι, τα προστατευόμενα στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, προορίζονται, κατ' αρχήν για γεωργική ή άλλη σχετική εκμετάλλευση, είναι δε δυνατόν να δομηθούν μόνο κατ' εξαίρεση, εφόσον τούτο επιτρέπεται από τον νόμο και τις κατ' εξουσιοδότησή του κανονιστικές πράξεις, υπό αυστηρότερες προϋποθέσεις σε σχέση με τις προϋποθέσεις δομήσεως εντός των οικιστικών περιοχών, κατά τρόπο προσιδιάζοντα στην ιδιομορφία κάθε περιοχής, έτσι ώστε το φυσικό περιβάλλον να θίγεται στο ελάχιστο δυνατόν. Παρέπεται, λοιπόν, ότι κατά τον καθορισμό χρήσεων και όρων και περιορισμών δομήσεως σε περιοχές που ευρίσκονται εκτός των ορίων εγκεκριμένου σχεδίου ή εκτός των ορίων οικισμού, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι οι περιοχές αυτές δεν προορίζονται κατ' αρχήν για οικιστική ανάπτυξη. Ο θεμελιώδης αυτός κανόνας ισχύει, κατά μείζονα λόγο, για τα ευαίσθητα οικοσυστήματα, όπως οι περιοχές του δικτύου Natura 2000, των οποίων η ανάπτυξη, οικιστική, τουριστική και γενικώς οικονομική, πρέπει να συνδέεται με τη διατήρηση

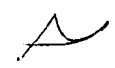
Αριθμός 32/2015

του χαρακτήρα τους και του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος και τοπίου και να μην παραβιάζει τη φέρουσα ικανότητά τους. Η ικανοποίηση οικιστικών αναγκών πρέπει να προγραμματίζεται εντός των υφισταμένων πόλεων και οικισμών και να εξετάζεται πρωτίστως εάν οι πόλεις και οι οικισμοί αυτοί είναι ικανοί να απορροφήσουν τη ζήτηση, είτε ως έχουν, είτε με λελογισμένη επέκτασή τους, εντός βεβαίως των ορίων της φέρουσας ικανότητας της ευρύτερης περιοχής. (III) Κατά τις διατάξεις των άρθρων 17 και 24 του Συντάγματος τα εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτου, όπως η κυριότητα, προστατεύονται στο πλαίσιο του προορισμού του ακινήτου, που περιλαμβάνει το φάσμα των επιτρεπτών χρήσεων του. Οι χρήσεις αυτές καθορίζονται, κυριαρχικώς, είτε απ' ευθείας από συνταγματικές διατάξεις είτε από τον νομοθέτη είτε από τη Διοίκηση, κατ' εξουσιοδότηση νόμου. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, θεμελιώδης διάκριση των ακινήτων ως προς τον προορισμό τους είναι η διάκριση μεταξύ των περιλαμβανομένων σε οικιστικές περιοχές και των εκτός των περιοχών αυτών κειμένων. Εξ άλλου, προκειμένου να επιτευχθεί ο συνταγματικός στόχος της διαφυλάξεως του περιβάλλοντος, επιτρέπεται η λήψη μέτρων, που είναι δυνατόν να συνίστανται και στον περιορισμό του φάσματος των δυνατών χρήσεων του ακινήτου ή της εντάσεως της εκμεταλλεύσεώς του. Τα μέτρα αυτά δύναται δε να εξικνούνται και μέχρι την ολοσχερή απαγόρευση της δομήσεως σε περιοχές στις οποίες η ιδιαίτερη φύση τους και η εξυπηρέτηση των ως άνω σκοπών το επιβάλλουν. Τα περιοριστικά μέτρα, που υπαγορεύονται από το δημόσιο συμφέρον, συνιστάμενο, όπως προεκτέθηκε, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην εξασφάλιση των καλύτερων δυνατών όρων διαβιώσεως, πρέπει να θεσπίζονται με αντικειμενικά κριτήρια και κατά τρόπο σύμφωνο προς τη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας, πρέπει δηλαδή να είναι αναγκαία και πρόσφορα για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού δημοσίου συμφέροντος και να μην είναι δυσανάλογα σε σχέση προς αυτόν. Περαιτέρω, το ζήτημα της αποζημιώσεως των θιγομένων ιδιοκτητών, το οποίο ενδεχομένως δύναται να γεννηθεί όταν υπάρχει ουσιώδης στέρηση της χρήσεως της ιδιοκτησίας σε σχέση με τον κατά τα προεκτεθέντα προορισμό της και, επιπλέον, το

Αριθμός 32/2015

βάρος υπερβαίνει το εύλογο όριο ανοχής και αλληλεγγύης που δικαιούται να αξιώνει το Κράτος, είτε από το σύνολο των πολιτών είτε ορισμένη μερίδα τους, ενόψει και του κατά το άρθρο 17 παρ. 1 του Συντάγματος κοινωνικού περιεχομένου της ιδιοκτησίας, είναι, εν πάση περιπτώσει, αυτοτελές, κρινόμενο από τον δικαστή της αποζημιώσεως. Συνεπώς, η απουσία σχετικής ρήτρας στην οικεία κανονιστική πράξη δεν ασκεί επιρροή στη νομιμότητα του χαρακτηρισμού ορισμένης εκτάσεως ως περιοχής προστασίας και της επιβολής, συναφώς, περιοριστικών μέτρων.

3. Ως προς την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206), λεκτέα τα εξής: Η οδηγία αυτή προβλέπει τη σύσταση ενός συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου ειδικών ζωνών, του δικτύου «Natura 2000» που αποσκοπεί στην προστασία της βιοποικιλότητας στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας, «Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθ' εαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη». Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι η κατ' άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας για τους οικοτόπους δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου στον προστατευόμενο τόπο προϋποθέτει ότι, προ της εγκρίσεως του σχεδίου ή του έργου, προσδιορίζονται, λαμβανομένων υπόψη των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων επί του θέματος, όλες οι πτυχές του σχεδίου ή του έργου που θα μπορούσαν, είτε η κάθε μία από μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα, να επηρεάσουν τους στόχους διατηρήσεως του τόπου αυτού. Η αρμόδια αρχή επιτρέπει την

Αριθμός 32/2015

άσκηση δραστηριότητας στον οικείο τόπο μόνον εφόσον δεν υφίσταται, από επιστημονικής απόψεως, καμμία εύλογη αμφιβολία ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών για την ακεραιότητά του. Κατ' αντίθεση, δηλαδή, με την εκτίμηση των επιπτώσεων που γίνεται δυνάμει της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, η εκτίμηση με βάση το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δεσμεύει ως προς την απόφαση, κατά τρόπο ώστε εάν παραμένουν αμφιβολίες ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών του συγκεκριμένου σχεδίου για την ακεραιότητα του τόπου, η αρμόδια αρχή οφείλει να μην το εγκρίνει. Η εν λόγω δέουσα εκτίμηση, για τη διεξαγωγή της οποίας δεν καθορίζεται στην οδηγία ειδική μεθοδολογία, πρέπει να προηγείται της εγκρίσεως του σχεδίου (βλ. ΣΕ 551/2015).

4. Όπως προεκτέθηκε, το παρόν σχέδιο προτείνεται, κατ' επίκληση των διατάξεων των άρθρων 18, 19 και 21 του ν. 1650/1986. Στα άρθρα αυτά, όπως αντικαταστάθηκαν, αντιστοίχως, με τα άρθρα 4, 5 και 6 του ν. 3937/2011 (Α' 60), η δε παράγραφος 1 του άρθρου 21 συμπληρώθηκε με το άρθρο 16 παρ. 3 του ν. 4164/2013 (Α' 156), ορίζονται τα εξής: Άρθρο 18: «1. Η βιοποικιλότητα, η φύση και το τοπίο προστατεύονται και διατηρούνται, ώστε να διασφαλίζονται οι φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και εξέλιξη των οικοσυστημάτων, καθώς και η ποικιλομορφία, η ιδιαιτερότητα ή η μοναδικότητα των συνιστωσών τους. Αντικείμενα προστασίας και διατήρησης αποτελούν επίσης τα σημαντικά είδη της αυτοφυούς χλωρίδας ... της άγριας πανίδας, των αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων και άλλων ομάδων οργανισμών. 2. Χερσαίες, υδροτοπικές, θαλάσσιες ή μεικτού χαρακτήρα περιοχές, μεμονωμένα στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα προστασίας και διατήρησης λόγω της οικολογικής, βιολογικής, γεωλογικής, γεωμορφολογικής, εν γένει επιστημονικής ή αισθητικής σημασίας τους. 3. Οι περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα της παραγράφου 2 μπορούν να χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19, ως: -Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης - Περιοχές προστασίας της φύσης -Φυσικά πάρκα και ειδικότερα ως: εθνικά ή

Αριθμός 32/2015

περιφερειακά πάρκα -Περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών και ειδικότερα ως: ειδικές ζώνες διατήρησης [ΕΖΔ], ζώνες ειδικής προστασίας [ΖΕΠ] ή καταφύγια άγριας ζωής ή συνδυασμός αυτών -Προστατευόμενα τοπία και στοιχεία του τοπίου ή προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί. 4. Αν για την προστασία και διατήρηση των περιοχών, των στοιχείων ή των συνόλων της παραγράφου 3 επιβάλλεται παράλληλα η εφαρμογή ορισμένων μέτρων σε γειτονικές εκτάσεις, οι παραπάνω περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα αποτελούν κεντρικό τμήμα μιας ευρύτερης περιοχής, στην οποία τα αναγκαία μέτρα προστασίας κλιμακώνονται κατά ζώνες. 5. α) Για τα αντικείμενα προστασίας και διατήρησης της παραγράφου 3 και τις ζώνες που τα περιβάλλουν καταρτίζονται σχέδια διαχείρισης, με τα οποία, στο πλαίσιο των όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στις πράξεις χαρακτηρισμού: (α) καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας για τη διατήρηση των αντικειμένων που προστατεύονται, (β) εξειδικεύονται οι όροι και περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων ... και (γ) προσδιορίζονται αναλυτικά οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την υλοποίηση έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση των αντικειμένων που προστατεύονται κατά περίπτωση. Τα σχέδια διαχείρισης συνοδεύονται από σχέδια δράσης ... β) Τα σχέδια διαχείρισης εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τις κατηγορίες 1, 2, 3, 4.1 και 4.2 και με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τις κατηγορίες 4.3 και 5 του άρθρου 19 ... γ) Οι διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης εφαρμόζονται αναλόγως και για την κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης για τα προστατευόμενα είδη της χλωρίδας και πανίδας, καθώς και για τους τύπους οικοτόπων του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (L 206) ...». Άρθρο 19: «1. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου: 1. Ως περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης ... χαρακτηρίζονται εκτάσεις με εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα, ενδιαιτήματα σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της αυτοφυσούς χλωρίδας ή άγριας πανίδας ή εκτάσεις που έχουν σημαίνουσα θέση στον κύκλο ζωής σπάνιων ή

Αριθμός 32/2015

απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας. Οι περιοχές αυτές υπόκεινται σε αυστηρή φύλαξη από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Στις περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης απαγορεύεται κάθε δραστηριότητα. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να επιτρέπονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του οικείου σχεδίου διαχείρισης, η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών ... όπως και η εκτέλεση εργασιών που κρίνονται απολύτως αναγκαίες για τη μη αλλοίωση εκείνων των χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν την διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων, ειδών ή οικοτόπων. 2. Ως περιοχές προστασίας της φύσης ... χαρακτηρίζονται εκτάσεις μεγάλης οικολογικής ή βιολογικής αξίας. Στις περιοχές αυτές προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από κάθε δραστηριότητα ή επέμβαση που μπορεί να μεταβάλει ή να αλλοιώσει τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξή του. Κατ' εξαίρεση επιτρέπονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του οικείου σχεδίου διαχείρισης, η εκτέλεση εργασιών που κρίνονται αναγκαίες για τη μη αλλοίωση εκείνων των χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν τη διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων, επιστημονικών ερευνών και η άσκηση ήπιων ασχολιών και δραστηριοτήτων, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς προστασίας. Οι περιοχές προστασίας της φύσης είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν προστατευόμενες περιοχές της παραγράφου 1. 3. α) Ως φυσικά πάρκα ... χαρακτηρίζονται χερσαίες, υδάτινες ή μεικτού χαρακτήρα περιοχές, εφόσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας και ποικιλίας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών, ιδίως βιολογικών, οικολογικών, γεωλογικών, γεωμορφολογικών και αισθητικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου. Τα φυσικά πάρκα διακρίνονται σε εθνικά και περιφερειακά και είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν προστατευόμενες περιοχές των παραγράφων 1, 2, 4 και 5. β) Ο χαρακτηρισμός περιοχών ως φυσικών πάρκων αποσκοπεί στη διαφύλαξη της φυσικής κληρονομιάς και της βιοποικιλότητας, καθώς και στη διατήρηση της οικολογικής ποιότητας ευρύτερων περιοχών της χώρας, με παράλληλη παροχή στο κοινό δυνατοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και

Αριθμός 32/2015

φυσιολατρικών δραστηριοτήτων. γ) ... δ) Για την εκπλήρωση των πιο πάνω σκοπών, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα και διεξάγονται επιστημονικές έρευνες, ώστε οι περιοχές αυτές να προστατεύονται επαρκώς τόσο από φυσικές αιτίες υποβάθμισης όσο και από ανθρώπινες ενέργειες και επεμβάσεις που προκαλούν αλλοίωση της κατάστασης διατήρησης των προστατευτέων αξιών. ε) ... στα φυσικά πάρκα επιτρέπεται η άσκηση ήπιων ασχολιών και δραστηριοτήτων, οι οποίες προσαρμόζονται στο φυσικό περιβάλλον και την τοπική αρχιτεκτονική, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές προβλέπονται στην πράξη χαρακτηρισμού και το σχέδιο διαχείρισης. στ) ... ζ) Για τη σαφή και κατανοητή από όλους τους χρήστες των περιοχών αυτών προστασία και διαχείριση μπορεί να προβλέπεται η οριοθέτηση ζωνών προστασίας μέσα στα φυσικά πάρκα και ο καθορισμός ικανής έκτασης απόλυτης προστασίας ή προστασίας της φύσης (πυρήνας). Ο καθορισμός ζωνών προστασίας και ανάπτυξης, περιφερειακών του πυρήνα, που οριοθετούνται σαφώς, ο οποίος τεκμηριωμένα δεν αντιβαίνει στους στόχους προστασίας των περιοχών αυτών, με κλιμάκωση του βαθμού προστασίας, γίνεται πάντα με γνώμονα την ολοκληρωμένη προστασία των προστατευτέων οικολογικών ή άλλων φυσικών αξιών. η) 3.1. Εθνικά Πάρκα ... Ως εθνικά πάρκα χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης έκτασης που είτε λόγω της θέσης τους, όπως διασυννοριακές, είτε λόγω της εξέχουσας οικολογικής ή άλλης φυσικής σπουδαιότητάς τους θεωρούνται ως σημαντικές σε εθνικό επίπεδο. 3.2. Περιφερειακά πάρκα ... α) Ως περιφερειακά πάρκα χαρακτηρίζονται περιοχές που είτε λόγω της θέσης τους είτε λόγω της οικολογικής σπουδαιότητάς τους θεωρούνται σημαντικές σε περιφερειακό επίπεδο. β) ... γ) Στις αγροτικές περιοχές υψηλής φυσικής αξίας που χαρακτηρίζονται ως περιφερειακά πάρκα, ως κύρια προστατευτέα αξία μπορεί να ορίζεται η διατήρηση των τοπικών ποικιλιών ... καθώς και των δομικών στοιχείων του αγροτικού τοπίου, όπως φυτοφράχτες, ακαλλιέργητες λωρίδες στα όρια αγρών και νησίδες φυσικής βλάστησης. δ) Τα περιφερειακά πάρκα μπορεί να περιλαμβάνουν οικιστικές ενότητες ως περιφερειακές ζώνες των προστατευτέων αντικειμένων, οι οποίες ορίζονται ως περιοχές οικοανάπτυξης. Στις ζώνες αυτές ενισχύεται

Αριθμός 32/2015

με κίνητρα η άσκηση ήπιων και περιβαλλοντικά φιλικών ασχολιών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως για παράδειγμα η αναψυχή, ο τουρισμός φύσης, η ολοκληρωμένη ή βιολογική γεωργία, η βιολογική καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών, η αλιεία με σαφώς προσδιορισμένα επιλεκτικά εργαλεία, η περιβαλλοντική και πολιτιστική εκπαίδευση και η μεταποίηση τοπικών προϊόντων. 4. α) Ως περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών ... χαρακτηρίζονται εκτάσεις χερσαίες, υγροτοπικές ή θαλάσσιες που υπόκεινται σε διαχείριση για τη διασφάλιση ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των προστατευτέων οικοτόπων και ειδών. β) Διακρίνονται σε ΕΖΔ, ΖΕΠ και Καταφύγια Άγριας Ζωής [ΚΑΖ]. 4.1. Ειδικές Ζώνες Διατήρησης ... α) Οι περιοχές που περιέχονται στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας ... χαρακτηρίζονται με τον παρόντα νόμο ως ΕΖΔ και επισυνάπτονται ως παράρτημα στον παρόντα νόμο ... β) Περιοχές της κατηγορίας αυτής μπορούν επιπλέον να ενταχθούν σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία προστασίας του παρόντος άρθρου σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται. Στην περίπτωση αυτή, διασφαλίζεται ότι η οριοθέτηση, η πιθανή ζώνωση και οι θεσμοθετούμενες ρυθμίσεις, απαγορεύσεις, όροι και περιορισμοί συνάδουν με τον στόχο προστασίας τους. 4.2. Ζώνες Ειδικής Προστασίας ... 4.3. Καταφύγια Άγριας Ζωής ... 5. α) Ως προστατευόμενα τοπία χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης οικολογικής, γεωλογικής, αισθητικής ή πολιτισμικής αξίας και εκτάσεις που είναι ιδιαίτερα πρόσφορες για αναψυχή του κοινού ή συμβάλλουν στην προστασία φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους. Στα προστατευόμενα τοπία μπορεί να δίνονται με βάση τα κύρια χαρακτηριστικά τους, ειδικότερες ονομασίες, όπως αισθητικό δάσος, γεωπάρκο, τοπίο άγριας φύσης, τοπίο αγροτικό, αστικό. Ως προστατευόμενα στοιχεία του τοπίου χαρακτηρίζονται τμήματα ή συστατικά στοιχεία του τοπίου που έχουν ιδιαίτερη οικολογική, αισθητική ή πολιτισμική αξία ή συμβάλλουν στην προστασία φυσικών πόρων ... όπως αλσύλια, παραδοσιακές καλλιέργειες, αγροικίες, μονοπάτια, πέτρινοι φράχτες, ξερολιθιές και αναβαθμίδες, κρήνες. β) Ως προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί ... χαρακτηρίζονται λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματά της, που

Αριθμός 32/2015

έχουν ιδιαίτερη επιστημονική, οικολογική, γεωλογική, γεωμορφολογική ή αισθητική αξία ή συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων, όπως δέντρα, συστάδες δέντρων και θάμνων, θαλάσσια, προστατευτική βλάστηση, παρόχθια και παράκτια βλάστηση, φυσικοί φράχτες, καταρράκτες, πηγές, φαράγγια, θίνες, ύφαλοι, σπηλιές, βράχοι ... γεωμορφολογικοί σχηματισμοί, γεώτοποι και οικότοποι προτεραιότητας κοινοτικού ενδιαφέροντος ... Ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση των προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, όπως και των προστατευόμενων τοπίων ή των επί μέρους στοιχείων τους, απαγορεύονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις προστασίας της απόφασης χαρακτηρισμού. γ) ... 6. Οι περιοχές των περιπτώσεων 1 και 2 μπορεί να περιβάλλονται από περιφερειακή-ρυθμιστική ζώνη προστασίας, επαρκούς έκτασης, ώστε να κλιμακώνονται οι όροι και περιορισμοί για την καλύτερη διασφάλιση του προστατευτέου αντικειμένου. 7. Στις περιοχές των παραγράφων 1, 2 και 3.1 δεν επιτρέπεται η χωροθέτηση Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης. 8. ...». Άρθρο 21: «1. α) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ύστερα από γνώμη της 'Επιτροπής Φύση 2000' και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε εφαρμογή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης [ΕΠΜ], γίνεται ο χαρακτηρισμός των προστατευόμενων περιοχών 1, 2 και 3.1 του άρθρου 19, καθώς και η οριοθέτηση και ο καθορισμός χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα σε αυτές. Η ανάθεση της σύνταξης ΕΠΜ και η τελική έγκρισή της πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. β) Για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως περιφερειακού πάρκου, την οριοθέτηση και τον καθορισμό όρων δόμησης, χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα σε αυτήν, εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προεδρικό διάταγμα, ύστερα από γνώμη της 'Επιτροπής Φύση 2000' και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με βάση ειδική έκθεση που τεκμηριώνει την οικολογική σημασία και τις προστατευτέες αξίες της.

Αριθμός 32/2015

Ειδικά για τον χαρακτηρισμό αγροτικών περιοχών υψηλής φυσικής αξίας ως περιφερειακών πάρκων, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Ειδικά για τον χαρακτηρισμό θαλάσσιων περιοχών ως περιφερειακών πάρκων, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Θαλασσίων Υποθέσεων Νήσων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. γ) Ειδικά ο χαρακτηρισμός και ο καθορισμός των ορίων και των ζωνών προστασίας περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, που περιλαμβάνονται σε ζώνη οικιστικού ελέγχου [ΖΟΕ] γίνεται με την πράξη καθορισμού της ΖΟΕ και με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33). Οι προβλέψεις των πράξεων καθορισμού των ΖΟΕ που εκδόθηκαν ή εκδίδονται κατά τη διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου, κατισχύουν οποιωνδήποτε κατευθύνσεων ή πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού που περιέχονται σε άλλες διατάξεις, ως προς τις χρήσεις γης, τους όρους και περιορισμούς δόμησης και τα όρια κατάτμησης ή αρτιότητας των γηπέδων.

2. Για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως καταφυγίου άγριας ζωής εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ... 3. Για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως προστατευόμενου τοπίου ή ως προστατευόμενου φυσικού σχηματισμού εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ... 4. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εξειδικεύονται τα γενικά και ειδικά μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου που κυρώθηκε με τον ν. 3827/2010 (Α' 30) ... 5. ... 7. Τα σχέδια προεδρικών διαταγμάτων των πράξεων χαρακτηρισμού της παραγράφου 1 ανακοινώνονται πριν από την οριστική διατύπωσή τους στους αρμόδιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κατατίθενται υποχρεωτικά σε δημόσια διαβούλευση για διάστημα ενός μηνός ... Ενδιαφερόμενοι πολίτες, αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς έχουν τη δυνατότητα ... να εκφράσουν εγγράφως τη γνώμη τους ... 9. Για περιοχές, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, για τα οποία αρχίζει η διαδικασία χαρακτηρισμού με προεδρικό

Αριθμός 32/2015

διάταγμα και έως ότου εκδοθεί η πράξη χαρακτηρισμού, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζει όρους και περιορισμούς για επεμβάσεις και δραστηριότητες που είναι δυνατόν να έχουν βλαπτική επίδραση στις παραπάνω περιοχές ...». Εξ άλλου, στο άρθρο 9 παρ. 2 του προαναφερθέντος ν. 3937/2011 ορίζονται τα εξής: «1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ισχύουν οι εξής περιορισμοί ... 2. α) Στις περιοχές που βρίσκονται εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως ή εκτός ορίων οικισμών ... και εμπίπτουν σε ΕΖΔ ή ΖΕΠ, το ελάχιστο όριο αρτιότητας και κατάτμησης των γηπέδων ορίζεται σε 10.000 τμ, εφαρμοζομένης κατά τα λοιπά ... της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. της 24.4/3.5.1985 (Δ' 270). Κατ' εξαίρεση, θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα κατά παρέκκλιση, γήπεδα έκτασης τουλάχιστον 4.000 τμ, τα οποία, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα, σύμφωνα με τις οικείες πολεοδομικές διατάξεις. β) ... γ) Ειδικότερες υφιστάμενες διατάξεις ρύθμισης του χώρου, οι οποίες προβλέπουν μεγαλύτερα όρια αρτιότητας ή περιορίζουν τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, διατηρούνται σε ισχύ. δ) Μέχρι τον λεπτομερή καθορισμό των ορίων των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, αιτήματα για την έκδοση οικοδομικής αδείας σε γήπεδα κείμενα σε ζώνη πλάτους διακοσίων μ εκατέρωθεν των ορίων των περιοχών αυτών ... εξετάζονται μετά από αυτοψία για την ακριβή θέση του γηπέδου ...». Στην παράγραφο 6 του ως άνω άρθρου 9 παρατίθεται ο εθνικός κατάλογος των περιοχών που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000, στον κατάλογο δε αυτό περιλαμβάνονται, ως ΕΖΔ, οι περιοχές: «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [Νομός Ηλείας] με κωδικό GR233005, «Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας, Ακρ. Κατάκολο Κυπαρισσία» [Νομός Ηλείας] με κωδικό GR233008 και «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]» [Νομός Μεσσηνίας] με κωδικό GR2550005. Περαιτέρω, το άρθρο 21 του ν. 3937/2011 περιέχει μεταβατικές διατάξεις, στο δε άρθρο 22 παρ. 4 του ιδίου νόμου ορίζεται ότι «Ειδικές ή γενικές διατάξεις που έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος ή

Αριθμός 32/2015

ρυθμίζουν διαφορετικά ίδια θέματα καταργούνται από την έναρξη ισχύος αυτού, εξαιρουμένων των προεδρικών διαταγμάτων που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986».

5. Όπως προκύπτει από τις ανωτέρω διατάξεις, οι περιοχές του κοινοτικού δικτύου Natura 2000 που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της παραγράφου 6 του άρθρου 9 του ν. 3937/2011 και χαρακτηρίζονται με τον νόμο αυτό ως ΕΖΔ, υπαγόμενες στο καθεστώς της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και των εθνικών νομοθετημάτων τα οποία εκδόθηκαν σε συμμόρφωση προς την οδηγία αυτή [βλ. ιδίως τον ν. 3937/2011, το άρθρο 10 του ν. 4014/2011 (Α' 209), την από 11-28.12.1998 κ.υ.α. με τον τίτλο «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (Β' 1289), όπως ήδη ισχύει], μπορεί να χαρακτηρισθούν, μεταξύ άλλων, ως φυσικά πάρκα κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 18, 19 και 21 του ν. 1650/1986. Ο χαρακτηρισμός γίνεται με διάταγμα, το οποίο εκδίδεται με πρόταση των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, ύστερα από γνώμη της «Επιτροπής Φύση 2000» και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε εφαρμογή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης, προκειμένου για εθνικά πάρκα ή ειδικής εκθέσεως που τεκμηριώνει την οικολογική σημασία τους, προκειμένου για περιφερειακά πάρκα. Με το ίδιο διάταγμα οριοθετούνται οι περιοχές αυτές και καθορίζονται οι απαιτούμενες για την προστασία, διατήρηση και αποκατάστασή τους ρυθμίσεις.

6. Με το υπό επεξεργασία σχέδιο διατάγματος χερσαίες και θαλάσσιες περιοχές των Νομών Ηλείας και Μεσσηνίας που έχουν ενταχθεί στο κοινοτικό δίκτυο Natura 2000, ειδικότερα δε οι περιοχές «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [GR233005], «Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας, Ακρ. Κατάκολο Κυπαρισσίας» [GR233008] και «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]» [GR2550005], καθώς και ορισμένες γειτονικές εκτάσεις, χαρακτηρίζονται ως Περιφερειακό Πάρκο. Το σχέδιο προτείνεται κατόπιν της μνημονευόμενης

Αριθμός 32/2015

στο προοίμιό του από 6.10.2014 γνωμοδοτήσεως της «Επιτροπής Φύση 2000».

7. Η «Επιτροπή Φύση 2000» συνεστήθη με το άρθρο 5 της ανωτέρω κ.υ.α. της 11-28.12.1998, στο οποίο προβλέπεται ότι τα μέλη του 15μελούς συλλογικού αυτού οργάνου ορίζονται με υπουργική απόφαση για τρία χρόνια και ότι «[μ]ε την ίδια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος σύγκλησης των μελών και λήψης των αποφάσεων, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εκτέλεση του έργου της επιτροπής». Δυνάμει της διατάξεως αυτής εκδόθηκε η 6825/203/2014 απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που δημοσιεύθηκε στην ΕτΚ (τεύχος υπαλλήλων ειδικών θέσεων και οργάνων διοίκησης φορέων του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα, φύλλο 14/28.2.2014) και ορίζει τα μέλη της επιτροπής [τακτικά και αναπληρωματικά], καθώς και ορισμένα ζητήματα σχετικά με τη λειτουργία της. Στο άρθρο 2 παρ. 3 της ανωτέρω αποφάσεως ορίζεται ότι «Η Επιτροπή συγκαλείται με πρόσκληση του Προέδρου, η οποία κοινοποιείται στα μέλη της με μέριμνα της Δ/νσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου ΠΕΚΑ, μία φορά ανά τρίμηνο και έκτακτα οποτεδήποτε κρίνει σκόπιμο ο Πρόεδρος ή μετά από αίτημα του ενός τρίτου των μελών της. Η σύνθεση και η λειτουργία της Επιτροπής, καθώς και η λήψη αποφάσεων από αυτήν, διέπονται από τους κανόνες του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με τον ν. 2690/1999 (Α' 45)». Εξ άλλου, στην παράγραφο 13 του άρθρου 14 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, η οποία προστέθηκε με το άρθρο 6 παρ. 7 του ν. 3242/2004 (Α' 102), ορίζεται ότι «Τα συλλογικά όργανα είναι δυνατό να συνεδριάζουν και με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων [τηλεδιάσκεψη]. Στις περιπτώσεις αυτές, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται ο τόπος της συνεδρίασης, ο τρόπος διαπίστωσης της απαρτίας και διασφάλισης της μυστικότητας της συνεδρίασης, ο τρόπος τήρησης των πρακτικών και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναφορικά με τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων». Κατ' εφαρμογή της εξουσιοδοτικής αυτής διατάξεως εκδόθηκε η ΔΙΑΔΠ/Α/7841/2005 κοινή

Αριθμός 32/2015

απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (Β' 539), στην οποία, ενόψει της ανάγκης ταχύτερης και αποτελεσματικότερης λειτουργίας των συλλογικών οργάνων για την εξυπηρέτηση των πολιτών, προβλέπεται η «εισαγωγή της τηλεδιάσκεψης ως τρόπου λειτουργίας των συλλογικών οργάνων της διοίκησης». Ειδικότερα, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 της εν λόγω υπουργικής αποφάσεως, «Ως τηλεδιάσκεψη νοείται η από απόσταση διάσκεψη, η αμφίδρομη δηλαδή επικοινωνία μεταξύ δύο ή περισσότερων ομάδων ή ατόμων μέσω συστημάτων ήχου, εικόνας και ήχου ή ηλεκτρονικών υπολογιστών ή άλλων μέσων που παρέχουν οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών. Με την τηλεδιάσκεψη δίνεται η δυνατότητα σε ένα ή περισσότερα μέλη ενός συλλογικού οργάνου, αλλά και σε πρόσωπα που συμμετέχουν ή καλούνται από συλλογικά όργανα, να λαμβάνουν μέρος σε μία διάσκεψη χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική τους παρουσία στον χώρο συνεδρίασης των υπόλοιπων μελών του συλλογικού οργάνου ...», κατά την παράγραφο 2, «Σε κάθε δημόσια υπηρεσία, πρέπει να εξασφαλισθεί ο κατάλληλος χώρος, εντός του οποίου θα εγκατασταθεί ο απαραίτητος τεχνολογικός εξοπλισμός ... Σε όλη τη διάρκεια της συνεδρίασης πρέπει να διατίθεται τεχνική υποστήριξη από εξειδικευμένο προσωπικό, ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής και απρόσκοπτη ροή της συνεδρίασης και η ποιότητα της αναμετάδοσης ...», κατά την παράγραφο 3, «Η είσοδος/συμμετοχή των μελών στο δίκτυο τηλεδιάσκεψης (συνεδρία) γίνεται μέσω διαδικασίας ταυτοποίησης με χρήση ηλεκτρονικών ή άλλων μέσων, τα οποία θα διασφαλίζουν την πιστοποίηση της ταυτότητας των συμμετεχόντων ...», κατά την παράγραφο 4, «Η τήρηση των πρακτικών διενεργείται από τον γραμματέα. Τα πρακτικά, προκειμένου να υπογραφούν, αποστέλλονται εγγράφως ... στα μέλη που συμμετείχαν και κοινοποιούνται σε όλα τα υπόλοιπα μέλη για ενημέρωσή τους», κατά την παράγραφο 5 δε, «Η δυνατότητα ηλεκτρονικής καταγραφής της συνεδρίασης που παρέχεται από την τεχνολογία πρέπει να αποτρέπει οποιαδήποτε τροποποίηση των όσων διαμείβονται στην τηλεδιάσκεψη και να βοηθά στην επεξεργασία των πρακτικών, χωρίς να δημιουργούνται

Αριθμός 32/2015

ασάφειες και αμφισβητήσεις».

8. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που συνοδεύουν το παρόν σχέδιο, η μνημονευόμενη στο προοίμιο γνωμοδότηση της Επιτροπής Φύση 2000 δεν ελήφθη σε κανονική συνεδρίαση των μελών της ή σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε με τηλεδιάσκεψη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω κ.υ.α. ΔΙΑΔΠ/Α/7841/2005, αλλά υπήρξε προϊόν ανταλλαγής απόψεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (βλ. σχετικώς την από 6.10.2014 επιστολή του Προέδρου της Επιτροπής προς το Υπουργείο ΠΕΚΑ, συνοδευόμενη από τα μηνύματα που αντηλλάγησαν ηλεκτρονικώς, στα οποία και διατυπώνονται οι επιφυλάξεις μελών ως προς τον προαναφερθέντα τρόπο λειτουργίας του οργάνου). Με τα δεδομένα, όμως, αυτά, δεν τηρήθηκε ο προβλεπόμενος στο άρθρο 21 του ν. 1650/1986 ουσιώδης τύπος της διαδικασίας (πρβλ. ΣΕ 1785/2003). Συνεπώς, προεχόντως για τον λόγο αυτό, το παρόν σχέδιο διατάγματος δεν προτείνεται νομίμως.

9. Ενόψει της επιτακτικής ανάγκης να εκδοθεί το ταχύτερο δυνατόν το κατά το άρθρο 21 του ν. 1650/1986 διάταγμα για τον ειδικότερο καθορισμό του καθεστώτος προστασίας των ανωτέρω τριών περιοχών του δικτύου Natura 2000, καθώς και των γειτονικών τους εκτάσεων [βλ. κατωτέρω παρατήρηση 17], το Τμήμα κρίνει αναγκαίο να διατυπωθούν στο παρόν στάδιο ορισμένες παρατηρήσεις που αφορούν τη νομιμότητα του περιεχομένου βασικών ρυθμίσεων του σχεδίου.

10. Από τα στοιχεία που συνοδεύουν το σχέδιο διατάγματος προκύπτουν τα εξής: Οι ως άνω τρεις περιοχές με κωδικούς GR233005, GR233008 και GR2550005 καταγράφηκαν ήδη από τη δεκαετία του '90 μεταξύ των προτεινόμενων προς ένταξη στο δίκτυο Natura 2000. Σύμφωνα με τα αντίστοιχα επικαιροποιημένα δελτία [Natura 2000 standard data form]: (I) Η περιοχή GR233005 περιγράφεται ως παράκτια ζώνη που περιλαμβάνει το πευκοδάσος της Στροφυλιάς, τη λίμνη Καϊάφα, τις θίνες μεταξύ της αποξηραμένης λίμνης Αγουλινίτσας και του οικισμού Κακκόβατος, τον λόφο Ελληνικό [ή Σταυρός], τον αρχαιολογικό χώρο της

Αριθμός 32/2015

περιοχής του Καϊάφα, σπήλαια και ιαματικές πηγές. Οι θίνες στην παραλία του Καϊάφα σχηματίζουν δύο παράλληλες ζώνες, με συγκεκριμένες φυτοκοινωνίες. Το δάσος της Στροφυλιάς, από *pinus pinea* και *pinus halepensis*, είναι μοναδικό σε μορφή και μέγεθος. Σημαντικό τμήμα της περιοχής καλύπτουν συστάδες με *platanus orientalis* και *ceratonia siliqua*, καθώς και θάμνοι. Η λίμνη Καϊάφα, περίπου 200 ha, βρίσκεται πίσω από το δάσος της Στροφυλιάς και συνδέεται με τη θάλασσα μέσω καναλιού. Παρατηρούνται διάφοροι τύποι οικοτόπων [λασπώδεις και αμμώδεις επίπεδες εκτάσεις, μονοετής βλάστηση μεταξύ των ορίων πλημμυρίδας και αμπώτιδος, μεσογειακά αλίπεδα, υποτυπώδεις κινούμενες θίνες, κινούμενες θίνες της ακτογραμμής κ.ά. ευτροφικές φυσικές λίμνες, υψηλοί θαμνώνες, δάση σκληρόφυλλων, ασβεστούχοι βάλτοι παρόχθια δάση στοές, μεσογειακά πευκοδάση, κατά τις ειδικότερες αναφορές του standard data form] και είδη ζώων, μεταξύ των οποίων η θαλάσσια χελώνα *caretta caretta*. Η περιοχή αποτελεί πολύ σημαντικό οικοσύστημα, με πλούσια χλωρίδα και πανίδα, λόγω του συνδυασμού παράκτιου δάσους, θινών και λίμνης. Στην παραλία, μεταξύ της περιοχής του Καϊάφα και της Ζαχάρως, οι αναπτυσσόμενες θίνες είναι σε καλή κατάσταση. (II) Η περιοχή GR233008 περιγράφεται ως η θαλάσσια περιοχή που εκτείνεται από το ακρωτήριο Κατάκολο μέχρι την πόλη της Κυπαρισσίας στο δυτικό τμήμα της Πελοποννήσου. Το υπόστρωμα είναι αμμώδες και το θαλάσσιο στρώμα καλύπτεται από λεπτόκοκκη άμμο με διάσπαρτους ασβεστολιθικούς βράχους. Κατά μήκος των ακτογραμμών υπάρχουν μεγάλες παραλίες με λεπτόκοκκη άμμο που χαρακτηρίζονται από εκτεταμένα αμμοθινικά συστήματα. Ο κόλπος είναι γενικά ρηχός: στα ρηχά μέρη παρατηρούνται τμήματα με *cymodocea nodosa*, που ακολουθούνται από λιβάδια *posidonia oceanica*, με πολύ καλή ανάπτυξη, πυκνούς πληθυσμούς και εύρωστα άτομα. Τα λιβάδια *posidonia oceanica* που απαντούν στην περιοχή είναι, πιθανότατα, τα καλύτερα ανεπτυγμένα στην Πελοπόννησο. Σχηματίζουν ένα αδιαίρετο τμήμα του θαλάσσιου οικοσυστήματος και αποτελούν πρόσφορο έδαφος για τροφή, κατοικία και ωοτοκία των ψαριών. Η *posidonia oceanica* είναι πολύ καλός βιολογικός δείκτης της οικολογικής καταστάσεως του

Αριθμός 32/2015

θαλάσσιου περιβάλλοντος. Οι παρακείμενες αμμώδεις παραλίες είναι πολύ σημαντικές για την ωτοκία της *caretta caretta*. (III) Η περιοχή GR2550005 μετά τον Κακκόβατο και μέχρι την Κυπαρισσία αποτελεί τμήμα της παράκτιας ζώνης της δυτικής Πελοποννήσου όπου επικρατούν ευνοϊκές οικολογικές συνθήκες για την ανάπτυξη αμμοθινικών σχηματισμών [ακτές εκτεθειμένες στην ανοικτή θάλασσα και στους επικρατούντες νοτιοδυτικούς ανέμους, που συμβάλλουν καθοριστικά στη δημιουργία και ανάπτυξη των αμμοθινών]. Σχεδόν όλα τα εδάφη της περιοχής ανήκουν στην κλάση των αμμωδών εδαφών, ως αποτέλεσμα της φυσικής αποσάθρωσης των βράχων. Το τοπίο της παράκτιας περιοχής συνθέτουν αμμόφιλη, αμμοιτρόφιλη βλάστηση, χαμηλών και υψηλών σταθεροποιημένων ή κινούμενων αμμοθινών, φρύγανα και μακκί, παραλιακά δάση χαλεπίου πεύκης σε αμμώδες υπόστρωμα, καλλιεργούμενη γη και χωριά [βλ. τις ειδικότερες αναφορές του standard data form για τους τύπους οικοτόπων, τα είδη χλωρίδας και πανίδας]. Η κύρια οικολογική αξία της περιοχής συνίσταται: (1) Στην εκτεταμένη παρουσία αμμοθινικών οικοσυστημάτων. Στην Ελλάδα, οι αμμοθινικοί σχηματισμοί μειώνονται σε αριθμό και έκταση και σε ορισμένες περιπτώσεις έχουν ολοκληρωτικά καταστραφεί. Σ' αυτές τις ακτές της δυτικής Πελοποννήσου επιβιώνουν ακόμη καλά ανεπτυγμένες αμμοθίνες. (2) Στην παρουσία παραθαλάσσιων δασών χαλεπίου πεύκης, καλής δομής, σε απόσταση όχι μεγαλύτερη από 100,00-200,00 μ από τη θάλασσα. Τούτο προσδίδει στην περιοχή υψηλή αισθητική και οικολογική αξία. (3) Στο μωσαϊκό της βλαστήσεως, το οποίο παρουσιάζει υψηλό βαθμό μοναδικότητας και είναι αντιπροσωπευτικό των καλύτερα διατηρημένων αμμοθινών της Ελλάδας. (4) Όπως προκύπτει από προγράμματα συστηματικής καταγραφής της αναπαραγωγικής δραστηριότητας της *caretta caretta*, στο νότιο τμήμα του Κυπαρισσιακού Κόλπου, μεταξύ του ποταμού Νέδα και του Αρκαδικού, και ειδικότερα στις παραλίες Ελαία, Αγιαννάκης, Βουνάκι και Καλό Νερό, εμφανίζεται η εντονότερη αναπαραγωγική δραστηριότητα. Η περιοχή αυτή αποτελεί τον πυρήνα του βιοτόπου ωτοκίας και εκτιμάται ότι συγκεντρώνει, κατά μέσο όρο, πάνω από το 82% της συνολικής ωτοκίας στον Κυπαρισσιακό Κόλπο. Ο Κυπαρισσιακός

Αριθμός 32/2015

Κόλπος αξιολογείται ως η δεύτερη σημαντικότερη περιοχή ωτοκίας της *caretta caretta* στη Μεσόγειο. Οι ανωτέρω τρεις περιοχές GR233005, GR233008 και GR2550005 αποτελούν «τόπους κοινοτικής σημασίας», δηλαδή τόπους οι οποίοι στη βιογεωγραφική περιοχή στην οποία ανήκουν συνεισφέρουν σημαντικά στη διατήρηση ή την αποκατάσταση τύπων φυσικών οικοτόπων του Παραρτήματος I της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ειδών του Παραρτήματος II σε ικανοποιητική κατάσταση, μπορούν δε επιπλέον να συνεισφέρουν σημαντικά στη συνοχή του δικτύου Natura 2000 ή/και στη συντήρηση της βιοποικιλότητας στις συγκεκριμένες περιοχές. Τέλος, σύμφωνα με το υπό επεξεργασία σχέδιο δ/τος, στο φυσικό πάρκο περιλαμβάνονται και ορισμένες εκτός δικτύου Natura 2000 εκτάσεις, η ανάγκη προστασίας των οποίων τεκμηριώνεται πλήρως στη μελέτη που συνοδεύει το σχέδιο. Ειδικότερα, περιλαμβάνονται: (α) οι θίνες της παράκτιας ζώνης μετά το ακρωτήριο Κατάκολο και μέχρι τις εκβολές του Αλφειού ποταμού, (β) οι θίνες και τα τμήματα της αποξηραμένης λίμνης Αγουλινίτσας που εκτείνονται μεταξύ του Αλφειού ποταμού και του βορείου ορίου της περιοχής GR233005 και (γ) οι θίνες της παράκτιας ζώνης από το νότιο όριο της περιοχής GR233005 μέχρι τις εκβολές του ποταμού Νέδα. Τα εν λόγω τμήματα εμφανίζουν σημαντική αμμόφιλη βλάστηση και αμμώδεις αποθέσεις, οι οποίες σημειακά αποτελούν άριστο βιότοπο [παραλίες ωτοκίας] για το απειλούμενο είδος θαλάσσιας χελώνας *caretta caretta*, ειδικώς δε το τμήμα που περιλαμβάνει και μέρος της αποξηραμένης λίμνης Αγουλινίτσας αποτελεί συνέχεια του οικοσυστήματος «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [GR233005]. Θεωρείται, ως εκ τούτου, επιτακτική η ανάγκη να ληφθούν άμεσα μέτρα για την προστασία και των τμημάτων αυτών από την περαιτέρω υποβάθμισή τους από ανθρωπογενείς πιέσεις, καθώς και για την αποκατάστασή τους. Στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE ολοκληρώθηκε το 2002 η εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης [ΕΠΜ] με αντικείμενο την «Εφαρμογή διαχειριστικού σχεδίου για την *caretta caretta* στον Νότιο Κυπριαρσιακό Κόλπο», η οποία περιλάμβανε και σχέδιο π.δ. για την εν λόγω περιοχή. Η μελέτη αυτή δεν εγκρίθηκε. Ακολούθως, το 2011 εκπονήθηκε ΕΠΜ για τις

Αριθμός 32/2015

περιοχές GR233005 και GR233008, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργείο ΠΕΚΑ το 2012, το 2013 εκπονήθηκε άλλη μελέτη, μη εγκριθείσα, για τις τρεις ανωτέρω περιοχές [GR233005, GR233008 και GR2550005] και το 2014 εγκρίθηκε από το Υπουργείο συμπληρωματική ΕΠΜ για τις ως άνω περιοχές. Το παρόν σχέδιο προτείνεται με βάση τις εγκεκριμένες το 2012 και το 2014 μελέτες, οι οποίες αναφέρουν ότι έλαβαν υπόψη και τις μη εγκριθείσες μελέτες του 2002 και του 2013.

11. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΕΠΜ, στην περιοχή «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [GR233005] καταγράφηκαν 14 τύποι οικοτόπων εκ των οποίων οι 12 περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Ιδιαίτερη σημασία έχουν οι οικότοποι προτεραιότητας 2270* και 7210*. Η περιοχή αποτελεί τόπο ωοτοκίας του απειλούμενου είδους *caretta caretta*. Στο σπήλαιο των Ανιγρίδων Νυμφών φιλοξενούνται αποικίες από 9 είδη νυχτερίδων, τα οποία περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις. Η οικολογική αξία τόσο του σπηλαιού όσο και των περιοχών στις οποίες τρέφονται οι νυχτερίδες είναι εξαιρετικά σημαντική, σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο. Στο νησί της Αγ. Αικατερίνης έχει εντοπισθεί αποικία του είδους *ripistrellus pygmaeus*, γεγονός που το καθιστά εξαιρετικής σημασίας, αφού το είδος αυτό προστατεύεται αυστηρά τόσο από την εθνική όσο και από τη διεθνή νομοθεσία. Από τα υπόλοιπα θηλαστικά, δύο ακόμη παρουσιάζουν εξαιρετική σημασία, διότι περιλαμβάνονται στα απειλούμενα με εξαφάνιση είδη: η βίδρα και η βαλτομυγαλίδα. Ιδίως στη λίμνη Καϊάφα παρατηρούνται πτηνά που προστατεύονται διεθνώς. Περαιτέρω, η ζώνη των αμμοθινών είναι η μεγαλύτερη στην Ελλάδα σε έκταση και ύψος, με εκτεταμένες ανεπηρέαστες ζώνες. Οι υγροτοπικές εκτάσεις και τα παρόχθια οικοσυστήματα έχουν μεγάλη αξία διατηρήσεως για την ορνιθοπανίδα. Οι δασικές εκτάσεις της περιοχής αποτελούνται κυρίως από πευκοδάση, με κυρίαρχο είδος τη χαλέπιο πεύκη και σε μικρότερο βαθμό την κουκουναριά, κυρίως στην παραλιακή ζώνη. Τέλος, σε όλη την έκταση της παραλίας, από

Αριθμός 32/2015

τις εκβολές του Αλφειού μέχρι τις εκβολές της Νέδας, γίνεται αναπαραγωγή της *caretta caretta*. Στα τμήματα «Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας, Ακρ. Κατάκολο Κυπαρισσία» [GR233008] και «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]» [GR2550005] απαντώνται 14 τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων οι τρεις είναι οικότοποι προτεραιότητας. Πρόκειται για τους οικοτόπους 1120* εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *posidonia* [*posidonia oceanica*], 2250* θίνες των παραλίων με *juniperus* spp, 2270* θίνες με δάση από *pinus pinaster* ή/και *pinus pinaster*. Στους σημαντικούς βιοτόπους της περιοχής εντάσσονται επίσης οι οικότοποι των αμμοθινικών σχηματισμών των υψηλών σταθεροποιημένων αμμοθινών με βλάστηση *amphiphiletum arundinaceae*, που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερα σπάνιοι για την περιοχή μελέτης και με περιορισμένη γεωγραφική κατανομή στην Ελλάδα. Στο τμήμα GR233008 απαντώνται επίσης δύο τύποι οικοτόπων εθνικής σημασίας: 119 Α μαλακά υποστρώματα χωρίς βλάστηση και 119 Β μαλακά υποστρώματα με βλάστηση, στο τμήμα GR2550005 δε απαντώνται συνολικά 15 τύποι οικοτόπων, εκ των οποίων οι 11 αποτελούν οικοτόπους της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και οι 4 οικοτόπους εθνικής σημασίας. Τα αμμοθινικά συστήματα της περιοχής συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον εκτεταμένων [τόσο από πλευράς μήκους όσο και από πλευράς πλάτους] συνεχόμενων συστημάτων στην Ελλάδα, διαθέτουν δε ποικιλία φυτοκοινοτήτων και ειδών. Η μεγάλη έκτασή τους παίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της συνολικά καλής καταστάσεώς τους, καθώς παρουσιάζουν ανθεκτικότητα και αναταξιμότητα στις τοπικές υποβαθμίσεις λόγω ανθρωπογενών πιέσεων. Ο οικότοπος προτεραιότητας 2250* παρατηρείται στις περιοχές Άνω Καλό Νερό και νοτίως από το Βουνάκι, σε ζώνες χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας, οι οποίες εντοπίζονται μεταξύ των θινών και των αγρών, και σε άριστη έως καλή κατάσταση διατηρήσεως πίσω από τους αγρούς. Ο οικότοπος 2260 απαντάται σε όλες τις περιοχές από την Ελαία έως το ρέμα Μπραζέρι, κατά κανόνα σε άριστη έως καλή κατάσταση διατηρήσεως και με κίνδυνο υποβαθμίσεως από τις καλλιέργειες και την οικιστική ανάπτυξη. Για τον οικότοπο προτεραιότητας 2270* ο Κόλπος Κυπαρισσίας αποτελεί μια από

Αριθμός 32/2015

τις τέσσερις περιοχές εμφανίσεως στην Ελλάδα: η κατάσταση διατηρήσεως του οικοτόπου 2270* είναι, κατά 80%, άριστη έως καλή, απειλείται δε από την οικιστική και τουριστική ανάπτυξη, την παράνομη αμμοληψία και τη μη οργανωμένη κατασκήνωση. Ο οικοτόπος 1240 εμφανίζεται στους παράκτιους βράχους ανάμεσα στο Καλό Νερό και στην Κυπαρισσία, η κατάσταση διατηρήσεώς του είναι, κατά κανόνα, άριστη, διότι αναπτύσσεται σε απόκρημνες και δύσβατες θέσεις, η τοπική υποβάθμιση δε που παρατηρείται οφείλεται σε διάνοιξη δρόμων και διαμόρφωση της ακτής για εγκαταστάσεις αναψυχής. Ο οικοτόπος 2110 αναπτύσσεται σε όλη την παράκτια περιοχή, από την Ελαία έως τον Αγιαννάκη η κατάσταση διατηρήσεώς του είναι, κατά κανόνα, άριστη έως καλή, στην υπόλοιπη περιοχή όμως παρατηρείται υποβάθμιση που προκαλείται από διάνοιξη οδών ή μονοπατιών, κυκλοφορία τροχοφόρων, εγκαταστάσεις αναψυχής και έργα για διαμόρφωση της παραλίας. Στην περιοχή παρατηρούνται και άλλα υγροτοπικά συστήματα, όπως καλαμιώνες κατά μήκος των ποταμών Νέδα και Αρκαδικός και στις όχθες ρεμμάτων, παρόχθια δάση, καθώς και οικοσυστήματα δασών και θαμνώνων. Περαιτέρω, για τη θαλάσσια χελώνα *caretta caretta* που αποτελεί, σύμφωνα με το Παράρτημα II της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, είδος πρότεραιότητας, αναφέρονται στις ΕΠΜ τα εξής: Όπως προκύπτει από προγράμματα συστηματικής καταγραφής της αναπαραγωγικής δραστηριότητας της *caretta caretta*, στο νότιο τμήμα του Κυπαρισσιακού Κόλπου, μεταξύ του ποταμού Νέδα και του Αρκαδικού, και ειδικότερα στις παραλίες Ελαία, Αγιαννάκης, Βουνάκι, και Καλό Νερό, εμφανίζεται η εντονότερη αναπαραγωγική δραστηριότητα. Η περιοχή αυτή αποτελεί τον πυρήνα του βιοτόπου ωτοκίας και εκτιμάται ότι συγκεντρώνει, κατά μέσο όρο, πάνω από το 82% της συνολικής ωτοκίας στον Κυπαρισσιακό Κόλπο. Ο Κυπαρισσιακός Κόλπος αξιολογείται ως η δεύτερη σημαντικότερη περιοχή ωτοκίας της *caretta caretta* στη Μεσόγειο.

12. Με το υπό επεξεργασία σχέδιο διατάγματος (Ι) οι τρεις περιοχές του δικτύου Natura 2000, ήτοι οι περιοχές «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [GR233005], «Θαλάσσια

Αριθμός 32/2015

περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας, Ακρ. Κατάκολο Κυπαρισσία» [GR233008] και «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]» [GR2550005], καθώς και (ii) ορισμένες γειτονικές εκτάσεις που δεν εμπίπτουν στις περιοχές Natura, αλλά, όπως προεκτέθηκε, σύμφωνα με την ΕΠΜ εμφανίζουν αμμόφιλη βλάστηση και αμμώδεις αποθέσεις και, σημειακά, αποτελούν άριστο βιότοπο για τη θαλάσσια χελώνα *caretta caretta*, χρήζουσες άμεσης προστασίας για την αποτροπή της περαιτέρω υποβαθμίσεώς τους και για την αποκατάστασή τους, χαρακτηρίζονται ως Περιφερειακό Πάρκο [ΠΠ]. Εντός του ΠΠ καθορίζονται τέσσερις κατηγορίες ζωνών: (I) Περιοχές Προστασίας της Φύσης [ΠΠΦ]: Πρόκειται για (α) την ΠΠΦ 1 στην παράκτια ζώνη μεταξύ Αλφειού και Νέδας, που περιλαμβάνει έξι επί μέρους υποζώνες: ΠΠΦ 1α από την εκβολές του Αλφειού μέχρι την παραλία του Επιταλίου και το εκεί εν τοις πράγμασι δημιουργηθέν οικιστικό σύνολο [που χαρακτηρίζεται ΠΟΙΚ, βλ. κατωτέρω], ΠΠΦ 1β από την παραλία Επιταλίου μέχρι την αποστραγγιστική τάφρο Αγουλινίτσας, ΠΠΦ 1γ από την αποστραγγιστική τάφρο Αγουλινίτσας μέχρι το βόρειο όριο της περιοχής GR233005, ΠΠΦ 1δ παράκτιες αμμοθίνες από την περιοχή βορείως της λίμνης Καϊάφα μέχρι τό εν τοις πράγμασι δημιουργηθέν οικιστικό σύνολο Αγ. Νικολάου [που χαρακτηρίζεται επίσης ΠΟΙΚ, βλ. κατωτέρω], ΠΠΦ 1ε από τον Αγ. Νικόλαο μέχρι το νότιο όριο της περιοχής GR233005 -βόρειο όριο της περιοχής GR2550005 στον Κακόβατο, ΠΠΦ 1στ από το νότιο όριο της περιοχής GR233005 μέχρι τις εκβολές του ποταμού Νέδα, (β) την ΠΠΦ 2 που περιλαμβάνει σταθεροποιημένες θίνες με δασική βλάστηση και διακρίνεται σε πέντε επί μέρους υποζώνες: ΠΠΦ 2α με δασική βλάστηση στο βόρειο όριο της περιοχής GR233005, ΠΠΦ 2β με πευκοδάσος, ΠΠΦ 2γ με παράκτιο πευκοδάσος κουκουναριάς και χαλεπίου πεύκης κάτω από τη λίμνη Καϊάφα και μέχρι τον Αγ. Νικόλαο, ΠΠΦ 2δ με πευκοδάσος, καλαμιώνες, αρμυρίκια βάλτους και αλοφυτική βλάστηση βορείως της λίμνης Καϊάφα και την ΠΠΦ 2ε με λόχμες πευκοδάσους νοτίως της λίμνης Καϊάφα, (γ) την ΠΠΦ 3 που περιλαμβάνει αμμοθίνες στην παράκτια ζώνη μεταξύ του ποταμού Νέδα και της Κυπαρισσίας και διακρίνεται σε δύο επί μέρους υποζώνες: ΠΠΦ 3α με τις παράκτιες αμμοθίνες από τις εκβολές του

Αριθμός 32/2015

ποταμού Νέδα μέχρι το ρέμα Μπραζέρι, ΠΠΦ 3β με τις παράκτιες αμμοθίνες, τις βραχώδεις ακτές και τις παραλίες από το ρέμα Μπραζέρι μέχρι την Κυπαρισσία, (δ) την ΠΠΦ 4 που περιλαμβάνει σταθεροποιημένες θίνες και εκτάσεις με δασική βλάστηση και διακρίνεται σε 5 επί μέρους υποζώνες: ΠΠΦ 4α με σταθεροποιημένες θίνες *juniperus spp* νοτίως της περιοχής «Βουνάκι», ΠΠΦ 4β με σταθεροποιημένες θίνες και δασική βλάστηση κουκουναριάς και χαλεπίου πεύκης στην περιοχή «Βουνάκι», ΠΠΦ 4γ με πευκοδάση κουκουναριάς και χαλεπίου πεύκης από την Ελαία μέχρι τον Αγιαννάκη, ΠΠΦ 4δ με διαπλάσεις *juniperus spp* στον λόφο «Βουνάκι», ΠΠΦ 4ε με θαμνώνες και φρύγανα παρακτίων περιοχών. (II) Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί [ΠΦΣ]: Πρόκειται για (α) την ΠΦΣ 1 με σπηλιές και βραχώδεις ορθοπλαγιές πάνω από τη λίμνη Καϊάφα, (β) την ΠΦΣ 2 με τη λίμνη Καϊάφα και παραλίμνια υγροτοπικά και δασικά ενδιαίτηματα, που περιλαμβάνει τέσσερις επί μέρους υποζώνες: ΠΦΣ 2α με μωσαϊκό πευκοδάσους, αρμυρικιών και αμμώδεις αποθέσεις βορείως της λίμνης Καϊάφα, ΠΦΣ 2β με δάσος χαλεπίου πεύκης στη δυτική ακτή της λίμνης Καϊάφα, ΠΦΣ 2γ με τη λίμνη Καϊάφα, ΠΦΣ 2δ με εσωτερικές εκτάσεις με υγρά λιβάδια, τέλματα και αμμώδεις αποθέσεις που περιβάλλουν τη λίμνη Καϊάφα, (γ) την ΠΦΣ 3 που περιλαμβάνει τις πλαγιές του όρους Λαπίθα, (δ) την ΠΦΣ 4 που περιλαμβάνει πρώην βαλτώδεις εκτάσεις στις περιοχές Καϊάφα και Αγουλινίτσας, διακρίνεται δε σε δύο υποζώνες, (ε) την ΠΦΣ 4 με τα παραποτάμια ενδιαίτηματα στις περιοχές των ποταμών Νέδα [ΠΦΣ 4α] και Αρκαδικός [ΠΦΣ 4β]. (III) Η θαλάσσια Ειδική Ζώνη Διατήρησης [ΕΖΔ] του Κόλπου Κυπαρισσίας. (IV) Περιοχές οικοανάπτυξης [ΠΟΙΚ]: πρόκειται για πέντε περιοχές με υποδιακρίσεις που καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του Περιφερειακού Πάρκου, ειδικότερα δε για (α) την ΠΟΙΚ 1 με τα εν τοις πράγμασι διαμορφωθέντα οικιστικά σύνολα στην παραλία Επιταλίου και στον Αγ. Νικόλαο, (β) την ΠΟΙΚ 2 που αποτελείται από το «Νησί της Αγ. Αικατερίνης», (γ) την ΠΟΙΚ 3 που περιλαμβάνει τη λίμνη Καϊάφα, (δ) την ΠΟΙΚ 4 που περιλαμβάνει εκτάσεις αγροτικής μορφής μεταξύ των ΠΠΦ 3 και ΠΠΦ 4, και (ε) την ΠΟΙΚ 5 που υποδιαιρείται σε πέντε υποζώνες και περιλαμβάνει τις λοιπές αγροτικές εκτάσεις [βλ.

Αριθμός 32/2015

κατωτέρω].

13. Παρατηρείται, εν πρώτοις, ότι από τα στοιχεία που συνοδεύουν το σχέδιο δ/τος δεν τεκμηριώνεται ο χαρακτηρισμός ως ΠΠ, ως περιοχής δηλαδή που είναι σημαντική σε περιφερειακό και όχι σε εθνικό επίπεδο, των ανωτέρω τριών τόπων του δικτύου Natura 2000, καθώς και των εκτός δικτύου γειτονικών εκτάσεων οι οποίες, κατά την τεκμηριωμένη κρίση της μελέτης, απαιτείται ομοίως να υπαχθούν σε αυστηρό καθεστώς προστασίας. Από τις διαπιστώσεις της ΕΠΜ προκύπτει, αντιθέτως, ότι πρόκειται για περιοχές ιδιαίτερης οικολογικής και φυσικής σπουδαιότητας, σημαντικές όχι μόνο σε εθνικό, αλλά σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Ειδικότερα: Όπως αναφέρεται στην εγκεκριμένη ΕΠΜ, η περιοχή «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [GR233005] περιλαμβάνει ένα σύμπλεγμα χερσαίων και υδάτινων οικοσυστημάτων με ιδιαίτερο βοτανικό και ζωολογικό ενδιαφέρον. Η σπουδαιότητα του εν λόγω ΤΚΣ συνίσταται στα εξής: -Αποτελεί «πολύ σημαντικό οικοσύστημα, με πλούσια χλωρίδα και πανίδα, λόγω του συνδυασμού παράκτιου δάσους, θινών και λίμνης», -χαρακτηρίζεται από την παρουσία των οικοτόπων προτεραιότητας 2270* και 7210*, καθώς και άλλων οικοτόπων του παραρτήματος I της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, - περιλαμβάνει παραλίες ωτοκίας του απειλούμενου είδους *caretta caretta*, - περιλαμβάνει το «μοναδικής οικολογικής και αισθητικής αξίας παραλιακό πευκοδάσος Στροφυλιάς», τα βραχώδη όρη [Ελληνικό ή Σπήλαιο] με τα σπήλαια και τις θερμές πηγές, -περιλαμβάνει τη λίμνη Καϊάφα, που εκτείνεται μεταξύ δύο οικοσυστημάτων [μεταξύ της παραθαλάσσιας περιοχής με τις θίνες και των βραχωδών ορέων] και αποτελεί, περαιτέρω, σημαντική για την ορνιθοπανίδα περιοχή, πλούσια σε προστατευόμενα είδη, λόγω της θέσεώς της στη δυτική οδό διελεύσεως των αποδημητικών πτηνών στην Ελλάδα και της παρουσίας κατάλληλων ενδιαιτημάτων, - περιλαμβάνει σημαντικά είδη χλωρίδας, μεταξύ των οποίων το προστατευόμενο σε εθνικό και διεθνές επίπεδο ενδημικό είδος *arenaria peloponnesiaca*. Η «Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας, Ακρ.

Αριθμός 32/2015

Κατάκολο Κυπαρισσία» [GR233008] παρουσιάζει, επίσης, ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Η αμμώδης παραλία σε όλο το μήκος της ακτογραμμής φιλοξενεί σημαντικά θινικά οικοσυστήματα και αποτελεί παραλία ωτοκίας της *caretta caretta*. Στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή περιλαμβάνονται προστατευόμενα είδη της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και παρατηρούνται «φανερόγαμοι λειμώνες» που χαρακτηρίζονται ως οικότοποι ιδιαίτερης σημασίας για τη βιολογική δυναμικότητα των θαλάσσιων οικοσυστημάτων. Ειδικότερα, στη θαλάσσια περιοχή καταγράφονται τρεις τύποι οικοτόπων του παραρτήματος Ι της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, μεταξύ των οποίων ο οικότοπος προτεραιότητας 1120* εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *posidonia* [*posidonia oceanica*], με επαρκή αντιπροσωπευτικότητα, μέτρια κατάσταση διατηρήσεως και συνολικά επαρκή αξία. Ο οικότοπος 1110 αμμοσύρσεις που καλύπτονται διαρκώς από θαλασσινό νερό μικρού βάθους, παρουσιάζει άριστη αντιπροσωπευτικότητα, εξαιρετη κατάσταση διατηρήσεως και συνολικά εξαιρετη αξία. Στην GR233008 απαντώνται επίσης δύο τύποι οικοτόπων εθνικής σημασίας: 119 Α μαλακά υποστρώματα χωρίς βλάστηση και 119 Β μαλακά υποστρώματα με βλάστηση. Εκτός από τους οικοτόπους 1120* εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *posidonia* [*posidonia oceanica*], εντοπίζονται οι οικότοποι 2250* θίνες των παραλίων με *juniperus spp*, 2270* θίνες με δάση από *pinus pinea* ή/και *pinus pinaster*. Στους σημαντικούς βιοτόπους της περιοχής εντάσσονται επίσης οι οικότοποι των αμμοθινικών σχηματισμών των υψηλών σταθεροποιημένων αμμοθινών με βλάστηση *amphiphiletum arundinaceae*, που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερα σπάνιοι για την περιοχή μελέτης και με περιορισμένη γεωγραφική κατανομή στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τα προγράμματα καταγραφής της αναπαραγωγικής δραστηριότητας της *caretta caretta* που διεξάγονται συστηματικά στην Ελλάδα, στο νότιο τμήμα του Κυπαρισσιακού Κόλπου, μεταξύ του ποταμού Νέδα και του Αρκαδικού, και ειδικότερα στις παραλίες Ελαία, Αγιαννάκης, Βουνάκι, και Καλό Νερό, εμφανίζεται η εντονότερη αναπαραγωγική δραστηριότητα. Η περιοχή αυτή αποτελεί τον πυρήνα του βιοτόπου ωτοκίας και εκτιμάται ότι συγκεντρώνει, κατά μέσο όρο, πάνω από το 82% της συνολικής ωτοκίας στον

Αριθμός 32/2015

Κυπαρισσιακό Κόλπο. Ο Κυπαρισσιακός Κόλπος αξιολογείται ως η δεύτερη σημαντικότερη περιοχή ωτοκίας της *caretta caretta* στη Μεσόγειο. Τέλος, οι τρεις παρακείμενες εκτός του δικτύου Natura 2000 εκτάσεις αξιολογούνται ως «κάποια από τα καλύτερα παραδείγματα οικοτόπων άμμου των Ελληνικών ακτών και ίσως ολόκληρης της Μεσογείου [που] αποτελούν ιδανικούς βιοτόπους [παραλίες ωτοκίας] για το απειλούμενο είδος θαλάσσιας χελώνας *caretta caretta*». Περαιτέρω, και στην αιτιολογημένη γνώμη που διατύπωσε η Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη διαδικασία που προηγήθηκε της προσφυγής κατά της Ελλάδας [βλ. κατωτέρω παρατήρηση 17] τονίζεται ότι η περιοχή έχει μεγάλη οικολογική αξία λόγω της παρουσίας ενός εκτεταμένου οικοσυστήματος αμμοθινών, ότι στην Ελλάδα τα οικοσυστήματα αμμοθινών μειώνονται σε αριθμό και έκταση, σε ορισμένες δε περιπτώσεις έχουν τελείως εξαφανισθεί, ότι στις δυτικές αυτές ακτές της Πελοποννήσου διατηρούνται ακόμη καλά διατηρημένοι αμμοθινικοί σχηματισμοί, ότι η παρουσία καλά διατηρημένων παράκτιων δασών χαλεπίου πεύκης που φύονται στην κορυφή υψηλών σταθεροποιημένων σχηματισμών είναι υψηλής αισθητικής αξίας, ότι το μωσαϊκό της βλαστήσεως είναι αρκετά μοναδικό και αντιπροσωπευτικό καλοδιατηρημένων οικοσυστημάτων αμμοθινών στην Ελλάδα, ότι η περιοχή είναι επίσης ιδιαίτερα σημαντική για την *caretta caretta* και αποτελεί τη δεύτερη πιο σημαντική περιοχή ωτοκίας στη Μεσόγειο. Υπό τα δεδομένα επομένως αυτά, ο χαρακτηρισμός «περιφερειακό πάρκο» και όχι «εθνικό πάρκο» δεν προτείνεται νομίμως. Σχετικώς επισημαίνεται ότι κατά τη νομοθεσία υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές μεταξύ εθνικού και περιφερειακού πάρκου. Ειδικότερα: (α) σε αντίθεση με τα εθνικά, τα περιφερειακά πάρκα μπορεί να περιλαμβάνουν οικιστικές ενότητες ως περιφερειακές ζώνες των περιοχών προστασίας της φύσης ή άλλων κατηγοριών αυστηρώς προστατευόμενων περιοχών, (β) είναι δυνατή η χωροθέτηση Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης εντός των περιφερειακών πάρκων, όχι όμως εντός των εθνικών πάρκων [βλ. άρθρο 19 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει], (γ) δεν επιτρέπεται η αξιοποίηση δημοσίων ακινήτων που εμπίπτουν στο σύνολό τους σε εθνικά πάρκα [βλ. άρθρο 11 παρ. Α

Αριθμός 32/2015

υποπαρ. 2 του ν. 3986/2011, Α' 152]. Επισημαίνεται, επίσης, ότι εάν από τα στοιχεία των επιστημονικών μελετών προκύπτει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τον κατά νόμον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως εθνικού πάρκου, η βούληση της Διοικήσεως να περιλάβει περιοχές οικοανάπτυξης [ΠΟΙΚ] στην προστατευτέα περιοχή δεν δύναται νομίμως να δικαιολογήσει τη διαφοροποίηση του χαρακτηρισμού. Ενστάσεις κατά του χαρακτηρισμού ΠΠ διατυπώθηκαν, άλλωστε, στην αρχική γνώμη που διατυπώθηκε επί του σχεδίου του παρόντος δ/τος από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, με το 138834/1223/15.10.2014 έγγραφο: Στο έγγραφο αυτό επισημαίνεται ότι οι τρεις περιοχές του δικτύου Natura 2000 παρουσιάζουν «πολύ σημαντικό συνδυασμό δέλτα ποταμών, παράκτιων δασών, διαφόρων τύπων αμμοθινών, λιμναίων και υγροτοπικών εκτάσεων και θαλάσσιου οικοσυστήματος, δημιουργώντας ένα σύνθετο και ευαίσθητο παράκτιο περιβάλλον, με πολύ πλούσια χλωρίδα και πανίδα», ότι «ιδιαίτερη σημασία έχει η ύπαρξη εκτεταμένων αμμοθινών και η συχνή παρουσία της θαλάσσιας χελώνας *caretta caretta*» και ότι για όλους αυτούς τους λόγους θα έπρεπε να προκριθεί ο χαρακτηρισμός «εθνικό πάρκο». Στις εν λόγω ενστάσεις, καθώς και σε αντίστοιχες ενστάσεις που διατυπώθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση, επιχειρεί να δώσει απάντηση το 49142/2254/20.10.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του Υπουργείου ΠΕΚΑ, το οποίο και επικαλείται η τελική θετική γνώμη της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ως προς τις παρατηρήσεις, όμως, του ανωτέρω εγγράφου του Υπουργείου ΠΕΚΑ παρατηρούνται τα εξής: Το γεγονός ότι στην προστατευόμενη περιοχή εντάσσονται και ορισμένες εκτάσεις μη περιλαμβανόμενες στο δίκτυο Natura 2000, λόγω της σημαντικής οικολογικής και φυσικής τους αξίας, δεν αποτελεί λόγο για τον χαρακτηρισμό της περιοχής ως ΠΠ. Ούτε αιτιολογεί την επιλογή της Διοικήσεως το γεγονός ότι η ωτοκία της *caretta caretta* εμφανίζεται, όπως είναι φυσικό, στην παραλιακή ζώνη και όχι στο σύνολο των περιοχών Natura, εφόσον πάντως, όπως προκύπτει από τις παραδοχές της ΕΠΜ, το σύνολο των τριών περιοχών παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον [βλ. αμέσως ανωτέρω]. Περαιτέρω, ερείδεται σε εσφαλμένη προϋπόθεση η άποψη που

Αριθμός 32/2015

διατυπώνεται στο έγγραφο αυτό ότι δεν υπάρχουν διαφορές μεταξύ ΕΠ και ΠΠ [βλ. ανωτέρω]. Τέλος, η συμπερασματική κρίση που διατυπώνεται στην ΕΠΜ ότι η περιοχή είναι σημαντική σε περιφερειακό και όχι σε εθνικό επίπεδο, έρχεται σε αντίθεση με τις ειδικότερες περιγραφές και παραδοχές της μελέτης και, επομένως, δεν αποτελεί στοιχείο που θα μπορούσε να στηρίξει, κατά τούτο, τη νομιμότητα του προτεινόμενου διατάγματος.

14. Ανεξαρτήτως του ότι δεν προτείνονται νομίμως «περιοχές οικοανάπτυξης» εντός φυσικού πάρκου που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως «περιφερειακό» [βλ. την προηγούμενη παρατήρηση], πάντως, εν προκειμένω ουδόλως δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός ΠΟΙΚ που προκρίνεται από τη ΕΠΜ και το σχέδιο διατάγματος για τις πέντε περιοχές οι οποίες καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος των δύο χερσαίων εκτάσεων του δικτύου Natura 2000, ήτοι των περιοχών «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [GR233005] και «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]» [GR2550005]. Ειδικότερα: (Ι) Σύμφωνα με τις δύο εγκεκριμένες μελέτες, αρχική και συμπληρωματική: Στο τμήμα «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [GR233005] η ακτή χαρακτηρίζεται από αμμώδεις παραλίες. Στις πεδινές περιοχές που γειτνιάζουν με την παραλιακή ζώνη, λόγω της έντονης τουριστικής δραστηριότητας που αναπτύσσεται στην παραλία, διαπιστώνεται τάση αλλαγής των χρήσεων γης, υπερεκμετάλλευση και κερδοσκοπία γης, με κατάτμηση των ιδιοκτησιών λόγω πωλήσεως. Αυτό οφείλεται, κυρίως, στην τάση για οικιστική επέκταση στις παραλίες και στην αυξημένη ζήτηση για εγκαταστάσεις αναψυχής. Εξ άλλου, «[ο]ι παράλιες πεδινές περιοχές, μαζί με τις αποξηραμένες λίμνες Αγουλινίτσας και Μουριάς, συγκεντρώνουν ένα αξιόλογο και ιδιαίτερα παραγωγικό τμήμα του αγροτικού τομέα» καθόσον πρόκειται, κατά το πλείστον, για αρδευόμενες εκτάσεις: οι ανωτέρω λίμνες αποξηράθηκαν στο παρελθόν για να αποδοθούν σε ακτήμονες καλλιεργητές προς βιοπορισμό τους. Τέλος, υπάρχουν ζώνες με ελαιοκαλλιέργειες, στο εσωτερικό του πεδινού τμήματος

Αριθμός 32/2015

και μέχρι τις λοφώδεις εκτάσεις, που είναι πιο συμπαγείς στα νότια. Εντός της ως άνω χερσαίας περιοχής Natura τα μόνα τμήματα με «οικιστική ανάπτυξη» είναι οι εν τοις πράγμασι, δηλαδή αυθαιρέτως, δημιουργηθέντες παραλιακοί οικισμοί Επιταλίου και Αγίου Νικολάου και οι οποίοι, όπως δέχεται η ΕΠΜ, έχουν καταστρέψει τη βλάστηση της παραλίας. Στο «Νησί της Αγ. Αικατερίνης» υπάρχουν οι εξής εγκαταστάσεις για την αξιοποίηση των ιαματικών πηγών Καϊάφα και την εξυπηρέτηση των λουομένων και των τουριστών: Το υδροθεραπευτήριο, ισόγειο κτήριο συνολικού εμβαδού 850,00 τμ, ξενοδοχεία και ορισμένες άλλες συναφείς εγκαταστάσεις, εκκλησία. Εξ άλλου, στην παραλία Καϊάφα «έχει κατασκευασθεί παράνομο οικοδόμημα το οποίο χρησιμοποιείται για θερινή παραθεριστική χρήση». Μέσα στη λίμνη Καϊάφα υπάρχουν εγκαταστάσεις οι οποίες εξυπηρετούν τις ανάγκες αθλητικών συλλόγων για θαλάσσια σπορ, οι οποίες όμως, μετά τη διοργάνωση του 10ου παγκόσμιου πρωταθλήματος θαλάσσιου σκι, εγκαταλείφθηκαν και έγιναν εστίες ρυπάνσεως και υποβαθμίσεως του φυσικού τοπίου. Στη νότια πλευρά της λίμνης υπάρχουν ημιτελείς εγκαταστάσεις μαρίνας. Στο τμήμα «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]» [GR2550005], το οποίο οριοθετείται βορείως από τον ποταμό Νέδα και νοτίως από την πόλη της Κυπαρισσίας, η ακτή στο μεγαλύτερο τμήμα της χαρακτηρίζεται από αμμώδεις παραλίες, νοτίως δε της περιοχής Καλό Νερό και μέχρι την Κυπαρισσία οι ακτές είναι ημιβραχώδεις. Από το Καλό Νερό μέχρι την Κυπαρισσία, εσωτερικά της ακτής υπάρχουν εκτεταμένοι ελαιώνες, από το Νεοχώρι δε μέχρι το Καλό Νερό σύνθετα συστήματα καλλιέργειας, ελαιώνες, κυρίως γεωργική γη με σημαντικές εκτάσεις φυσικής βλάστησης, θίνες, καθώς και διαφόρων ειδών δασικού χαρακτήρα εκτάσεις [μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη, δενδροειδή *juniperus* spp, θίνες με δάση από *pinus pinea* και *pinus halepensis*, καλαμιώνες και παρόχθια δάση-στοές και λόχμες]. Στην περιοχή GR2550005 εντοπίζονται τμήματα των οικισμών Ελαία, Αγιαννάκης, Καλό Νερό, ενώ, όπως προκύπτει από τους σχετικούς χάρτες, ο οικισμός Μεμί δεν βρίσκεται εντός των ορίων της περιοχής. Από τον χάρτη χρήσεων γης [04] και τον χάρτη Οικοτόπων [08], στους οποίους παραπέμπει η ΕΠΜ

Αριθμός 32/2015

προκύπτει ότι, πέραν των τμημάτων των ως άνω οικισμών, οι εκτάσεις στις οποίες υπάρχει κάποια δόμηση [κυρίως κατοικίες] είναι πολύ περιορισμένες. Περαιτέρω, σύμφωνα με την ΕΠΜ, τόσο στη δημοτική ενότητα Κυπαρισσίας, όσο και στη δημοτική ενότητα Αυλώνος, παρατηρείται αύξηση των εκτάσεων που είναι καλλιεργούμενες ή τελούν σε αγρανάπαυση, μεγάλη αύξηση των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων, μείωση δε των εκτάσεων που έχουν βοσκοτόπους και οικιστικά σύνολα. Οι αμμώδεις παραλίες με τα αμμοθινικά συστήματα δέχονται ολοένα και μεγαλύτερη πίεση από την επίσκεψη των λουομένων κατά τη διάρκεια του θέρους και από τις κατοικίες που έχουν αναπτυχθεί στις αγροτικές περιοχές. Οι σημαντικότερες πιέσεις εντοπίζονται στις εξόδους των καθέτων προς την παραλία δρόμων και σε μια ευρύτερη έκταση γύρω από τις θέσεις αυτές, όπου η φυσική βλάστηση υποχωρεί βαθμιαία. Εντοπίζονται, επίσης, πιέσεις από γεωργικές δραστηριότητες που φαίνεται ότι διατηρούνται όχι για παραγωγικούς λόγους, αλλά με την προσδοκία αλλαγής της χρήσεως των εκτάσεων για την ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων. Σοβαρό κίνδυνο αποτελεί και η κυκλοφορία των οχημάτων κατά μήκος της ακτής, που επιφέρει διάσπαση της συνοχής των αμμωδών αποθέσεων και υποχώρηση της αμμόφιλης βλαστήσεως. Τέλος, σύμφωνα πάντα με την ΕΠΜ, τα παραλιακά δάση που αναπτύσσονται κατά μήκος της παραλιακής ζώνης και σε πλάτος που κυμαίνεται από 10,00 μέχρι 300,00 μ περίπου «αναλόγως του βαθμού πίεσης από τις ανθρώπινες δραστηριότητες», εκτιμάται ότι στο παρελθόν κατελάμβαναν όλη την πεδινή περιοχή του Κυπαρισσιακού Κόλπου. Στις πρόσφατες δεκαετίες, τα δάση αυτά περιορίζονται ακόμη περισσότερο από την οικιστική ανάπτυξη και τη διάνοιξη δρόμων: «εντός των περιφράξεων και στις ενδιάμεσες των 'οικοπέδων' περιοχές συναντά κανείς δένδρα χνοώδους δρυός, αιθαλούς σφενδάμου, πρίνων και χαλεπίου πεύκης μεγάλης ηλικίας και εντυπωσιακής μορφής, υπολείμματα ενός παλαιότερα ακμαίου και συμπαγούς δάσους, προφανώς πολύ διαφορετικής σύνθεσης από τη σημερινή. (II) Με το παρόν σχέδιο δ/τος: (α) ως ΠΟΙΚ 1 χαρακτηρίζονται τα αυθαιρέτως διαμορφωθέντα οικιστικά σύνολα στην παραλία Επιταλίου και στον Αγ.

Αριθμός 32/2015

Νικόλαο, καίτοι, προδήλως, κατά τη νομοθεσία σκοπός του εκδιδόμενου κατ' εφαρμογή των άρθρων 18-21 του ν. 1650/1986 διατάγματος πρέπει να είναι η προστασία και η αποκατάσταση του τρωθέντος οικοσυστήματος και όχι η διατήρηση παρανόμως δημιουργηθείσης πραγματικής καταστάσεως, (β) ως ΠΟΙΚ 2 και ΠΟΙΚ 3 χαρακτηρίζονται, αντιστοίχως, το «Νησί της Αγ. Αικατερίνης» και η λίμνη Καϊάφα, που συγκεντρώνουν, με βάση τα στοιχεία της ΕΠΜ, τις προϋποθέσεις για να χαρακτηρισθούν ως περιοχές προστασίας της φύσης, όπου μόνο οι νομίμως υφιστάμενες εγκαταστάσεις και χρήσεις θα μπορούσαν να διατηρηθούν και να εκσυγχρονισθούν, (γ) ως ΠΟΙΚ 4 χαρακτηρίζονται εκτάσεις παρεμβαλλόμενες μεταξύ των ΠΠΦ 3 και ΠΠΦ 4, τμήμα των οποίων είχε παραχωρηθεί στο παρελθόν για αγροτική καλλιέργεια και όχι για οικιστική εκμετάλλευση [για την ΠΟΙΚ 4 βλ. μεταξύ άλλων, την αρχική γνώμη της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, την αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής και την Έκθεση μικτού κλιμακίου ελέγχου, Δεκεμβρίου 2013, του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης] και (δ) ως ΠΟΙΚ 5 χαρακτηρίζονται αγροτικές εκτάσεις που σε μεγάλα τμήματα καλύπτονται από ελαιώνες [βλ. σχετικά το 138834/1223/15.10.2014 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και τις αντιρρήσεις που διατυπώθηκαν στη δημόσια διαβούλευση]. (III) Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως δηλαδή του ότι στα εθνικά πάρκα δεν προβλέπονται «περιοχές οικοανάπτυξης», η επιλογή της ΕΠΜ και της Διοικήσεως να χαρακτηρισθούν ως περιοχές οικιστικής ανάπτυξης - οι αυθαίρετοι παραλιακοί οικισμοί Επιταλίου και Αγίου Νικολάου, -το νησί της Αγ. Αικατερίνης και η λίμνη Καϊάφα, -οι αδόμητες μακρόστενες εκτάσεις που παρεμβάλλονται μεταξύ Περιοχών Προστασίας της Φύσης στο τμήμα από την Ελαία μέχρι το Καλό Νερό, -οι εκτεταμένοι ελαιώνες της περιοχής, - καθώς και εν γένει οι αδόμητες αγροτικού χαρακτήρα ή χέρσες εκτάσεις, που παρεμβάλλονται μεταξύ των αυστηρώς προστατευομένων περιοχών και των εκτός δικτύου Natura 2000 περιοχών, ορισμένες εκ των οποίων μάλιστα, όπως δέχεται και η ίδια η μελέτη, είτε προέρχονται από αποξήρανση υγροτόπων είτε προέκυψαν από την επέκταση των καλλιεργειών στο αμμώδες υπόστρωμα, δεν συνάδει με τον σκοπό του

Αριθμός 32/2015

χαρακτηρισμού. Είναι αυτονόητο ότι «η αρχή της βιώσιμης ανάπτυξης», την οποία επικαλείται η Διοίκηση για να δικαιολογήσει την ανωτέρω επιλογή [επιλογή που απετέλεσε αντικείμενο έντονων αντιρρήσεων κατά τη δημόσια διαβούλευση], δεν είναι μονοσήμαντη και δεν ταυτίζεται με την οικοδομική εκμετάλλευση των εκτός σχεδίου και εκτός οικισμών ακινήτων, ιδίως μάλιστα όταν περιλαμβάνονται σε περιοχές του δικτύου Natura. Από την ΕΠΜ δεν εξετάσθηκε, άλλωστε, εάν η οικοδομική δραστηριότητα στις ως άνω περιοχές, που προτείνεται να χαρακτηρισθούν ως ΠΟΙΚ, συνάδει με τον σκοπό προστασίας και αποκαταστάσεως των ευαίσθητων οικοσυστημάτων τα οποία αποτελούν αντικείμενο της μελέτης αυτής. Τέλος, ως προς τους ελάχιστους οικισμούς που εμπίπτουν στις επίμαχες περιοχές Natura, επισημαίνεται ότι πρέπει να οριοθετηθούν προσηκόντως, με διάταγμα. Για εγκαταστάσεις και έργα εκτός οικισμών δε, εφόσον είναι νομίμως αδειοδοτημένα και κρίνεται αιτιολογημένα ότι συνάδουν με τους στόχους προστασίας, θα μπορούσε να ορισθεί στο διάταγμα ότι επιτρέπεται η διατήρηση, η συντήρηση, καθώς και ο ήπιος εκσυγχρονισμός τους.

15. Στο άρθρο 3 παρ. 1 δεύτερο εδάφιο του σχεδίου ορίζεται ότι «Για το όριο αρτιότητας και ελάχιστης κατάτμησης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 3937/2011, εξαιρουμένων των περιοχών ΠΟΙΚ 5γ και ΠΟΙΚ 5δ». Στην παράγραφο 3 δε του ιδίου άρθρου ορίζονται τα εξής: «Εντός των ορίων του 'Περιφερειακού Πάρκου' εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες προστατευτικές διατάξεις ... και επιπλέον οι όροι, περιορισμοί και μέτρα προστασίας του παρόντος π.δ/τος, με την επιφύλαξη ότι κατισχύουν οι πολεοδομικού χαρακτήρα ρυθμίσεις [αρτιότητα, χρήσεις γης, όροι και περιορισμοί δόμησης] του από 3.9.1993 π.δ/τος [Δ' 1161] για όσες εκτάσεις εμπίπτουν και εντός των ορίων της εν λόγω Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου. Οι ρυθμίσεις αυτές αναθεωρούνται βάσει των άρθρων 7 και 8 του ν. 4269/2014 [Α' 142]». Ως προς τα ζητήματα που τίθενται με τις ανωτέρω διατάξεις του σχεδίου παρατηρούνται τα ακόλουθα: (Ι) Η προαναφερθείσα [βλ. ανωτέρω, παρατήρηση 4] διάταξη του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3937/2011 θεσπίζει όρια κατατμήσεως και αρτιότητας των γηπέδων που βρίσκονται εντός

Αριθμός 32/2015

Ειδικής Ζώνης Διατήρησης [ΕΖΔ], δηλαδή εντός περιοχής που περιλαμβάνεται στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας και χαρακτηρίζεται, από τον ίδιο τον ν. 3937/2011, ως ειδική κατηγορία προστατευόμενης περιοχής με σκοπό την άμεση θέσπιση καθεστώτος προστασίας, σε συμμόρφωση προς τις επιταγές της οδηγίας Natura 2000. Ο ν. 3937/2011 ορίζει, περαιτέρω, στο άρθρο 5 με το οποίο αντικαταστάθηκε το άρθρο 19 του ν. 1650/1986, ότι οι ΕΖΔ μπορούν επιπλέον να ενταχθούν σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία προστασίας του άρθρου 18 παρ. 3 του ν. 1650/1986, όπως οι κατηγορίες αυτές εξειδικεύονται στο επόμενο άρθρο 19 και σύμφωνα με το άρθρο 21 του ιδίου νόμου. Όπως ρητώς ορίζεται, «Στην περίπτωση αυτή, διασφαλίζεται ότι η οριοθέτηση, η πιθανή ζώνωση και οι θεσμοθετούμενες ρυθμίσεις, απαγορεύσεις, όροι και περιορισμοί συνάδουν με τον στόχο προστασίας» της ΕΖΔ. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι ο κανονιστικός νομοθέτης, όταν προβαίνει σε χαρακτηρισμό ΕΖΔ κατά τα κριτήρια του άρθρου 19 και με τη διαδικασία του άρθρου 21 του ν. 1650 και θεσπίζει το καθεστώς προστασίας της ενόψει του χαρακτηρισμού αυτού, δεν υποχρεούται να επαναλάβει τα όρια κατατμήσεως και αρτιότητας του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3937/2011 [10 στρ κατά τον κανόνα και 4 στρ κατά παρέκκλιση]. Τα όρια αυτά προβλέπονται προσωρινά και για το μεταβατικό χρονικό διάστημα μέχρι την έκδοση των π.δ. του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, δεν δεσμεύουν όμως τον κανονιστικό νομοθέτη, ο οποίος μπορεί είτε να απαγορεύσει εντελώς την κατάτμηση και τη δόμηση είτε να επιβάλλει αυστηρότερα όρια είτε να υιοθετήσει τα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 2 του ν. 3937/2011, λαμβάνοντας πάντοτε, προεχόντως, υπόψη την ανάγκη προστασίας, διατηρήσεως και αποκαταστάσεως της περιοχής. Επομένως, η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του σχεδίου δεν προτείνεται νομίμως. (II) Η επίσης προαναφερθείσα [βλ. ανωτέρω, παρατήρηση 4] διάταξη του άρθρου 21 παρ. 1 περ. γ' του ν. 1650/1986, όπως ήδη ισχύει, προβλέπει ότι «Οι προβλέψεις των πράξεων καθορισμού των ΖΟΕ που εκδόθηκαν ή εκδίδονται κατά τη διαδικασία [άρθρο 29 του ν. 1337/1983] κατισχύουν οποιωνδήποτε κατευθύνσεων ή πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού που

Αριθμός 32/2015

περιέχονται σε άλλες διατάξεις, ως προς τις χρήσεις γης, τους όρους και περιορισμούς δόμησης και τα όρια κατάτμησης ή αρτιότητας των γηπέδων». Η διάταξη αυτή δεν έχει, πάντως, την έννοια ότι διατάγματα καθορισμού ΖΟΕ, τα οποία εκδόθηκαν για περιοχή περιλαμβανόμενη στο δίκτυο Natura 2000, δεσμεύουν υποχρεωτικά τον κανονιστικό νομοθέτη κατά την έκδοση π.δ. χαρακτηρισμού της περιοχής σύμφωνα με τα άρθρα 19 και 21 του ν. 1650 και καθορισμού του καθεστώτος προστασίας της ενόψει του χαρακτηρισμού αυτού. Συνεπώς, η ειδική περιβαλλοντική μελέτη η οποία προτείνει, κατά τρόπο τεκμηριωμένο, το ενδεδειγμένο καθεστώς προστασίας της περιοχής και το εκδιδόμενο δυνάμει αυτής διάταγμα λαμβάνουν μεν υπόψη ρυθμίσεις τυχόν προϋφισταμένης για την περιοχή αυτή εγκεκριμένης ΖΟΕ, ιδίως όταν είχε στηριχθεί σε εμπεριστατωμένη μελέτη, αλλά δεν δεσμεύονται από τις ρυθμίσεις αυτές και μπορούν να προτείνουν αυστηρότερα μέτρα προστασίας, όπως π.χ. πλήρη απαγόρευση δομήσεως και χρήσεως, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο. Ενόψει των ανωτέρω, η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του σχεδίου δεν προτείνεται νομίμως. Ανεξαρτήτως τούτου, όμως, επισημαίνεται ότι το π.δ. της 3-20.9.1993 (Δ' 1161) περί καθορισμού Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών παραλιακή περιοχή δήμων και κοινοτήτων του Νομού Ηλείας δημοσιεύθηκε στην ΕτΚ χωρίς να συνοδεύεται από τα διαγράμματα στα οποία παραπέμπει και πρέπει, συνεπώς, η Διοίκηση να φροντίσει αμέσως για την προσήκουσα αναδημοσίευσή του.

16. Στο άρθρο 3 του σχεδίου ορίζεται ότι σε όλες της περιοχές επιτρέπεται, μεταξύ άλλων, «η απλή χρήση της ζώνης του αιγιαλού για άσκηση δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τους λουομένους ή την αναψυχή του κοινού», η ιππασία, η κίνηση τροχοφόρων στους «υφιστάμενους δρόμους», η αμμοληψία και η χαλικοληψία από τις κοίτες και τις εκβολές ποταμών, εφόσον εξυπηρετούνται ανάγκες δημοσίου συμφέροντος ή για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών. Ως προς τη διάταξη αυτή παρατηρούνται τα εξής: (α) δραστηριότητες όπως η ιππασία, που κατά

Αριθμός 32/2015

κοινή πείρα, αλλά και κατά την επισήμανση των περιβαλλοντικών οργανώσεων, θέτουν σε κίνδυνο τόσο τα αμμοθινικά συστήματα, όσο και τις φωλιές της θαλάσσιας χελώνας *caretta caretta*, δεν προτείνονται νομίμως, (β) δεν τεκμηριώνεται η ανάγκη να αναπτύσσονται σε όλη τη ζώνη του αιγιαλού δραστηριότητες για τους λουομένους και «την αναψυχή του κοινού», ο τελευταίος μάλιστα όρος είναι εξαιρετικά ευρύς, (γ) δεν παρέχεται νομίμως δυνατότητα κινήσεως τροχοφόρων σε όλους τους υφιστάμενους δρόμους, διότι η ρύθμιση (γ1) φαίνεται να προκρίνει τη διατήρηση και των μη νομίμως διανοιγέντων δρόμων, (γ2) δεν λαμβάνει υπόψη την ανάγκη αποκαταστάσεως θιγόντων οικοσυστημάτων, που, ενδεχομένως, επιβάλλει και την κατάργηση νομίμως υφισταμένων δρόμων [ή τη μετατόπισή τους], (δ) οι όροι «ανάγκες δημοσίου συμφέροντος ή αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών» είναι εξαιρετικά ασαφείς, δοθέντος μάλιστα ότι, όπως δέχεται και η ΕΠΜ, η αμμοληψία και χαλικοληψία αποτελούν δραστηριότητες που προκαλούν έντονη υποβάθμιση στο προστατευτέο οικοσύστημα.

17. Ως προς την αναγκαιότητα άμεσης εκδόσεως διατάγματος, κατ' εφαρμογή των άρθρων 18, 19 και 21 του ν. 1650/1986, για τον καθορισμό του καθεστώτος προστασίας των περιοχών τις οποίες αφορά το παρόν σχέδιο, επισημαίνονται τα εξής: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την προσφυγή της 11ης Νοεμβρίου 2014 ζήτησε από το Δικαστήριο της ΕΕ [ΔΕΕ] να διαπιστώσει ότι η Ελληνική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από την οδηγία 92/43/ΕΟΚ όσον αφορά την περιοχή Natura 2000 με κωδικό GR2550005 «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]», καθόσον (α) παρέλειψε να λάβει τα ενδεδειγμένα μέτρα ώστε να αποφευχθεί η υποβάθμιση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών, καθώς και η παρενόχληση των ειδών που χρήζουν προστασίας και (β) επέτρεψε, χωρίς τη διενέργεια της δέουσας εκτιμήσεως των επιπτώσεων που απαιτείται, παρεμβάσεις οι οποίες είναι δυνατόν να επηρεάζουν σημαντικά την εν λόγω περιοχή (υπόθεση C-504/14). Ήδη από το 2012 η Επιτροπή είχε διατυπώσει αιτιολογημένη γνώμη για παράβαση

Αριθμός 32/2015

από την Ελληνική Δημοκρατία της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Στη εν λόγω γνώμη αναφέρεται ότι οι κυριότερες ανθρώπινες δραστηριότητες, που ασκούν πιέσεις στην περιοχή αυτή με τη μεγάλη οικολογική αξία, είναι η αμμοληψία, η υποβάθμιση του εκτεταμένου οικοσυστήματος αμμοθινών από τους καλλιεργητές για την επέκταση των καλλιεργούμενων εκτάσεων στο αμμώδες υπόστρωμα, οι δρόμοι που δημιουργούνται και η οικιστική ανάπτυξη, ότι οι ΜΚΟ έχουν ενημερώσει την Κυβέρνηση για τις πιέσεις αυτές, ότι δέκα χρόνια μετά την ολοκλήρωση, το 2002, της πρώτης μελέτης, που συνοδεύονταν από σχέδιο π.δ/τος, δεν έχει εκδοθεί το διάταγμα που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία για την προστασία της περιοχής, ότι σύμφωνα με αυτοψία που πραγματοποιήθηκε από εκπροσώπους της Επιτροπής την 17.7.2012, η «περιοχή βρίσκεται στο έλεος ανεξέλεγκτων και ασυντόνιστων δραστηριοτήτων με ιδιαζόντως σημαντικό αντίκτυπο στο είδος *caretta caretta*», ότι ο χαρακτηρισμός της περιοχής ως ΕΖΔ με τον ν. 3937/2011 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εκπλήρωση της υποχρέωσης της Ελλάδας για την καθιέρωση συστήματος αυστηρής προστασίας. Στην αιτιολογημένη γνώμη οι ανωτέρω αιτιάσεις τεκμηριώνονται κατά τρόπο πολύ συγκεκριμένο [βλ. το πλήρες κείμενο της αιτιολογημένης γνώμης της Επιτροπής]. Εξ άλλου, αιτιάσεις κατά της Ελλάδος διατυπώθηκαν και από τα όργανα της Διεθνούς Συμβάσεως της Βέρνης για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης, η οποία κυρώθηκε με τον ν. 1335/1983 (Α' 32) [βλ. τα σχετικά έγγραφα]. Συνεπώς, η συνταγματική επιταγή για προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και οι διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις της χώρας, επιβάλλουν την τάχιστα υποβολή προς επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας νέου σχεδίου διατάγματος για τον καθορισμό του καθεστώτος προστασίας των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών των Νομών Ηλείας και Μεσσηνίας που έχουν ενταχθεί στο κοινοτικό δίκτυο Natura 2000 («Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [GR233005], «Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας, Ακρ. Κατάκολο Κυπαρισσία» [GR233008] και «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]» [GR2550005]) και των γειτονικών εκτάσεων που χρήζουν επίσης προστασίας, αφού ληφθούν

Αριθμός 32/2015

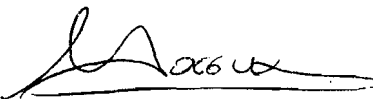
υπόψη και οι διατυπούμενες στο παρόν πρακτικό παρατηρήσεις. Το ζήτημα δε είναι ιδιαίτερος επείγον ενόψει και του χρόνου ισχύος της 55913/2014 αποφάσεως του Υπουργού ΠΕΚΑ (ΑΑΠ 396).

18. Επισημαίνεται και πάλι ότι το Τμήμα δεν προέβη στο παρόν στάδιο σε πλήρη επεξεργασία, από άποψη νομιμότητας και νομοτεχνική, όλων των προτεινομένων ρυθμίσεων, καθόσον, όπως προαναφέρθηκε, το σχέδιο κρίνεται, προεχόντως, μη νόμιμο για παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας [βλ. ανωτέρω παρατήρηση 6]. Συνεπώς, οι διατάξεις του σχεδίου για τις οποίες δεν διατυπώνονται παρατηρήσεις ανωτέρω δεν έχουν τύχει επεξεργασίας ούτε ως προς την ουσιαστική τους νομιμότητα ούτε ως προς τη νομοτεχνική τους αρτιότητα.

Η Πρόεδρος του Ε' Τμήματος

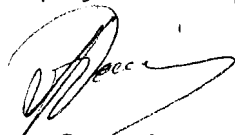

Αγν. Θεοφιλοπούλου

Η Γραμματέας

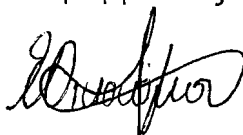

Ειρ. Δασκαλάκη

Η παρούσα γνωμοδότηση εκδόθηκε στις 8 Απριλίου 2015.

Η Πρόεδρος του Ε' Τμήματος

Αγν. Θεοφιλοπούλου

Η Γραμματέας

Ε. Οικονόμου

Ολοκληρώθηκε
15-4-2015
